

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Jan Skyva

Míry globalizace a zapojení České republiky
do globalizačních procesů

Measures of Globalization and Integration
of the Czech Republic into Globalization Processes

Bakalářská práce

Praha 2008

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Josef Novotný, PhD.

Chtěl bych velmi poděkovat RNDr. Josefu Novotnému, PhD. za mnohé cenné připomínky k obsahu této práce a zejména za čas, který mi věnoval při jejím vedení.

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a statistických podkladů.

V Praze dne 25.8.2008

Podpis

Obsah

1. Úvod	6
1.1. Cíle, hypotézy, struktura práce	7
2. Globalizace	8
2.1. Definice globalizace a náhled na její užití	8
2.2. Vývoj globalizace	11
2.3. Globální jevy a globalizační procesy	12
2.4. Zhodnocení definice a její aplikovatelnost na měření	12
3. Míry globalizace	14
3.1. Proč měřit globalizaci	14
3.2. Přehled existujících měř globalizace	16
3.2.1. G-Index	17
3.2.2. Globalization Index (A. T. Kearney / Foreign Policy)	18
3.2.3. Modified Globalization Index	18
3.2.4. CSGR Globalisation Index	19
3.2.5. KOF Index	20
3.2.6. GlobalIndex 2002	20
4. Metody sestavování indexu a problémy při jejich konstrukci	22
4.1. Krok 1 – nalezení účelu, definice míry globalizace	22
4.2. Krok 2 – vybrání vhodných indikátorů pro měření globalizace	23
4.2.1. Geografické aspekty dat	23
4.2.2. Kvalita dat	24
4.2.3. Významová stránka dat	24
4.2.4. Problém chybějících dat	25
4.3. Krok 3 – normalizace	26
4.4. Krok 4 – vážení hodnot	27
5. Konstrukce míry globalizace	29
5.1. Seznam jednotlivých ukazatelů	29
5.1.1. Ekonomická dimenze globalizace	30
5.1.2. Politická dimenze globalizace	31
5.1.3. Sociální dimenze globalizace	31
5.1.4. Kulturní dimenze globalizace	32
5.2. Výpočet samotného indexu	32
6. Zapojenost České republiky do globalizačních procesů	34
7. Závěr	36
8. Seznam literatury	37
8.1. Seznam statistických zdrojů	40

Seznam tabulek

- tab. č. 5.1.: Index globalizace – proměnné a její váhy
- tab. č. 6.1.: Porovnání v umístění prvních deseti zemí a České republiky ve sledovaných mírách globalizace
- tab. č. 6.2.: Pořadí států, které vstoupily do Evropské unie v roce 2004 a 2007

Seznam příloh

- tab. č. 1.: Seznam použitých zkratk 41
- tab. č. 3.2.1.: G-index (WMRC) – proměnné a její váhy 41
- tab. č. 3.2.2.: Globalization index (ATKFP) – proměnné a její váhy 41
- tab. č. 3.2.3.: MGI index – proměnné a její váhy 42
- tab. č. 3.2.4.: CSGR globalisation index – proměnné a její váhy 42
- tab. č. 3.2.5.: KOF index – proměnné a její váhy 43
- tab. č. 3.2.6.: GlobalIndex 2002 – proměnné a její váhy 44
- tab. č. 5.2.: Korelační koeficienty jednotlivých měř 45
- tab. č. 6.3.: Míry globalizace – podrobné výsledky 45
- tab. č. 6.4.: Míry globalizace – žebříček ekonomické a politické dimenze 48
- tab. č. 6.5.: Míry globalizace – žebříček sociální a kulturní dimenze 50

Míry globalizace a zapojení České republiky do globalizačních procesů

Abstrakt

Cílem této práce je analyzovat a zhodnotit zapojení České republiky do globalizačních procesů za použití měr globalizace. Hlavní hypotézou práce je předpoklad, že Česká republika je jedním z nejvíce zapojených států do globalizace. Na základě určení definice globalizace, jsou jednotlivé míry rozděleny do čtyřech dimenzí; ekonomické, politické, sociální a kulturní dimenze globalizace. Po diskuzi nad současnými mírami globalizace je vytvořena vlastní míra globalizace, která hodnotí zapojenost České republiky do globalizačních procesů. Závěrem práce je zjištěno, že Česká republika nepatří mezi jednu z nejvíce globálních zemí, avšak její stupeň integrity je na vysoké úrovni.

Klíčová slova: globalizace, míry globalizace, Česká republika, měření globalizace

Measures of Globalization and Integration of the Czech Republic into Globalization Processes

Abstract

The objective of this study is to analyze and to evaluate the integration of the Czech Republic into the globalization processes with use measures of globalization. The main hypothesis is stood on thesis that Czech Republic is one of the most integrated countries into globalization. On the basic of to set a definition of globalization, they are divided single measures into four dimensions; economic, politic, social and cultural dimensions of the globalization. After discussion about existing measures of globalization it is created a new measure of a globalization that evaluates integrity of the Czech Republic into globalization processes. The conclusion of the paper is analyzed that Czech Republic does not belong to one of the most global countries but its degree of integrity is high-level.

Keywords: globalization, measures of globalization, Czech Republic, measuring globalization

1. Úvod

Pojem globalizace je v dnešní době pojem velmi užívaný, během kterého si jedinec vybaví mnoho věcí. S globalizací si lidé srovnávají klimatické změny, chudobu v Africe, ekonomické trhy, nadnárodní korporace, terorismus, udržitelný rozvoj, mezinárodní migraci atd. Takto bychom mohli pokračovat velmi dlouho, až by se dalo říci, že téměř vše, co dnes ve světě probíhá, má globální důsledky nebo minimálně je globalizací ovlivňováno.

Avšak první docela závažný problém nastává, když se člověk zamyslí, co přesně globalizace znamená, co si pod daným pojmem představit, jak ho vymezit. Je velmi pravděpodobné, že mnoho lidí si pod tímto výrazem představí různé děje a myšlenky. Avšak když se celkově zhodnotí tyto ideje různých lidí, zjistí se, že si nemusí ani trochu podobat. Tento významný nedostatek také způsobuje různé komplikace. Pokud chceme tento fenomén pojmut z odborného hlediska, je nezbytně nutné ho přesně vymezit a poté vhodným způsobem hodnotit, měřit.

I proto není překvapivé, že v odborné literatuře pod pojmem globalizace nalezneme různá vysvětlení, která vycházejí z různých pojetí tohoto výrazu. Nejasnost přesně dané definice je pravděpodobně dána tím, že pojem globalizace je relativně nový a jeho význam se objevuje v odborné literatuře až v druhé polovině 20. století. Jeho jevy jsou v současnosti natolik dynamické, že i pojetí a vymezení se v čase stále vyvíjí a mění. Z toho lze také vyvodit, že poznatky pár roků staré již nemusí v dnes platit, podobně jako závěry této práce za několik let.

V České republice se během několika posledních let stalo mnoho změn. Po pádu Železné opony se změnil politický systém a také geopolitické směřování. Od té doby Česká republika absolvovala mnoho vstupů do mnoha významných institucí¹, které výrazně napomohly České republice do zapojení do globalizačních procesů. A to

¹ Jedná se zejména o členství v OECD (1995), WTO (1995), NATO (1999) a Evropské unii (2004).

dokonce do takové míry, že je dnes Česká republika považována za jeden ze států, který je nejvíc zapojen do globalizačních procesů.

Zda tento trend skutečně nastává, budu diskutovat v této práci. Pokusím se na základě vytvoření míry globalizace změřit zapojenost České republiky do globalizace a rozebrat jednotlivé aspekty, které tuto pozici ovlivňují.

1.1. Cíle, hypotézy, struktura práce

Tato práce má hlavní cíl:

– Zjistit pomocí různých ukazatelů zapojenost České republiky k ostatním státům v globalizačních procesech.

K nalezení hlavního cíle mají napomoci dílčí cíle, které jsou:

– Diskutovat pojem globalizace a nastínit možné interpretace, které se objevují v současné odborné literatuře.

– Definovat možné míry globalizace, které mohou vysvětlit výši určitého státu do globalizačních procesů a jeho následného porovnání s ostatními státy.

Hypotézou této práce je: *Česká republika je státem, který je jedním z nejvíce zapojených států do současných globalizačních procesů.*

Tato práce má následující strukturu. První kapitola vytvoří diskuzi nad definicí globalizace a nastíní svou vizi, která bude aplikována v další části práce. Dá se předpokládat nejasnost pojmu a několik různých náhledů na definici. Druhá kapitola prozkoumá současné míry globalizace, jejich pohled na globalizaci a způsob jejího měření. Na tuto kapitolu naváže kapitola následující, která vybrané míry globalizace kriticky zanalyzuje a pokusí se naznačit vhodné způsoby měření globalizace, ale také upozornit na obtíže, které mohou vytváření měř ztížit. Následující kapitola popíše samotný postup vytváření míry globalizace, který bude v poslední kapitole zhodnocen a popíše zjištěné výsledky.

2. Globalizace

„Není mnoho termínů, které tak často užíváme, ale které jsou ve výsledku tak špatně vysvětleny jako globalizace“ (Anthony Giddens 1996)

Pojem globalizace je v dnešní době velmi užívaný, avšak nutno si přiznat, že se jedná o pojem velmi abstraktní. A i když mnoho současných autorů se domnívá, že se jedná o „proces stále intenzivnější integrace zemí světa v jediném ekonomickém systému“ (Mezřický 2006, s. 11), lze tento výklad vnímat jako velmi zjednodušující a pro mnoho autorů nedostačující. Je dnes mnoho jevů, které nelze považovat pouze za ekonomické a je zřejmé, že napomáhají k rozvoji oné magické globalizace. To je také pravděpodobný důvod, proč je dnes na tento pojem nahlíženo z tolika úhlů, že je pro laika těžké stručně vysvětlit, co ve skutečnosti globalizace je. Nutno vzít v úvahu, že pokud je cílem měření globalizace, je naprosto nezbytné se pokusit vysvětlit, z jakých úhlů je na globalizaci nahlíženo a ve výsledku, se kterou definicí se ztotožní tato práce.

2.1. Definice globalizace a náhled na její užití

Jan Aart Scholte (2002)², profesor na univerzitě Warwick, se tyto pohledy pokusil zpracovat a usuzuje, že dnes se nachází pět základních pohledů na globalizaci. Jedná se o internacionalizaci (internationalism), liberalizaci (liberalization), univerzalizaci (universalization), westernizaci (westernization) a prostorovost (spatiality). Jen poslední jmenovaný pojem, vyznačující se myšlenkou, že v jeden moment může jedinec být v kontaktu s celou planetou, považuje autor za vhodný náhled, který plně odpovídá povaze globalizace jako jevu objevující se až v druhé polovině 20. století.

Internacionalizace představuje zvětšující se objem finančních toků mezi zeměmi v kombinaci s zintenzivňujícím se rozměrem vlastnictví kapitálu. Toto pojetí lze často nalézt v ekonomických vědách a pravděpodobně je tento pohled nejčastější. Při studiu internacionalizace je globalizace zužována jen na pohled ekonomické dimenze

² Daná práce je rozpracování druhé kapitoly autorovy dříve vydané knihy *Globalization: A Critical Introduction*. (Scholte 2000)

globalizace. Toto pojetí lze např. nalézt u výše zmíněného Mezřického (2006). V těchto mezích lze také najít mnohé indexy měření globalizace, o kterých bude více řeč v kapitole 3.

Největším omezením daného pohledu na globalizaci je, že se zaměřuje jen na ekonomický rozměr a opomíná tak i další složky, které evidentně jsou také tvůrci globalizačních procesů. Především však takto vymezená dimenze globalizace, není nic nového. Např. Minařík (2006) upozorňuje, že již v 19. století probíhali přeshraniční toky financí, které v mnoha ohledech byly větší než ty, které jsou známé dnes³.

Poněkud širší vymezení lze nalézt u Stizglitze (2002, s. 9, cit. v Tomeš 2007), který nahlíží na globalizaci jako „... užší integraci zemí a národů světa, která s sebou přinesla ohromné snížení nákladů na dopravu a komunikaci a zhroucení umělých bariér bránících přeshraničnímu pohybu zboží, služeb, kapitálu, znalostí a (v menší míře) také lidí – pracovní síly.“

Dalším Scholteho bodem je liberalizace. Tento termín se opírá o fakt, že globalizace zapříčiňuje stále větší uvolňování bariér v kapitálových tocích, obchodu a kontroly nad státními financemi. I tato definice je ekonomického ražení vyplývajícího z postulátu laissez-faire. A podobně jako předchozí definice není ani tato nijak nová a je známo, že ve druhé polovině 19. století byly bariéry obchodu v mnoha ohledech nižší než je tomu dnes. Je také nutno zmínit, že ačkoli Světová obchodní organizace se postupně snaží uvolňovat obchodní bariéry a cla mezi státy, v srpnu 2008 prozatím zkrachovaly jednání obecně známé pod označením kolo z Dauhá.

Termín univerzalizace se snaží naznačit, že globalizace je proces, který se vyznačuje univerzálním šířením vědomostí, zkušeností, podobného chování atd. „V tomto duchu ‚globální‘ znamená ‚celosvětový‘ a ‚všude‘.“ (Scholte 2002, s. 11) Tato definice naráží na skutečnost, že téměř všude si lze dnes koupit BigMaca s Coca Colou u McDonalds či

³ "... mezi léty 1880-1913 dosahoval britský export kapitálu v průměru 5% HNP. [...] Japonský kapitálový export v 80. a 90. letech 20. století, který celý svět obdivoval, dosahoval v průměru 2-3 % HNP." (Minařík 2006, s. 134)

téměř v každém hračkářství narazíte na panenku Barbie. Jedná se šíření uniformních vzorců, kdy nejúspěšnější subjekty vítězí a místní subjekty se stávají „nekonkurenceschopné“. Jako jiný příklad lze uvést anglický jazyk, který se dnes stal globálním jazykem, kterým se lze domluvit na celé planetě. Takovéto myšlenky lze nalézt např. u Helda (2000, s. 395, cit. v Tomeš 2007), který vidí věc, že: „Globalizace znamená rozpínání a současně intenzifikaci sociálních, ekonomických a politických vztahů napříč regiony a kontinenty.“ Je patrné, že se Held snaží o co nejširší pohled, avšak s důrazem na univerzalizaci.

Podobnou definicí jako univerzalizace je i westernacionalizace. Rozdíl však spočívá, že hlavní nebo jediný činitel této unifikace je západní kultura. Je dobré si všimnout, že příklady, které byly uvedeny v předchozím odstavci, pochází ze západního světa. Je fakt, že západní kultura je dnes natolik dominantní oproti ostatním kulturám, že její primární kulturní vliv na celý svět není překvapující. Je však otázkou, nakolik je tato forma globalizace subjektivním činitelem pocíťovaný samotnou západní civilizací. Avšak nelze očekávat, že tento stav věcí bude trvat věčně a někdy v budoucnu tuto vedoucí úlohu nepřevzme jiná kultura. A je nepravděpodobné, že by po tom nastala taková změna, že by se tento unifikační vývoj zastavil.

Poslední přístup dle Scholteho (2002) je prostorovost. Tento přístup nahlíží na globalizaci jako na rozšiřování vztahů mezi lidmi v rámci světového měřítka. Tento jev eliminuje prostorové bariéry ve světě a naznačuje, že lze obrazně býti v jednu chvíli na kterémkoli místě na planetě. Tento fakt rapidně mění podobu prostoru a jeho chápání v sociální geografii. Tato definice naznačuje, že vzdálenost přestává hrát roli v lidském uvažování. Scholte (2002) dále dělí uvažování prostoru na dvě základní části. První je více obecná a naznačuje, že se lidé sbližují postupem času a tento jev se objevuje v celé lidské historii. Druhou část nazývá supraterritorialitou (supraterritoriality) a jedná se dle něj o nový historicky nedávno vzniklý prvek. Supraterritorialita se vyznačuje výše zmiňovanou definicí prostorovosti.

Podobně v obecnější perspektivě lze nahlížet i na Sýkoru (2000, s. 59), který vidí globalizaci jako „... proces integrace společnosti na vyšší geografické řádovostní úrovni, než tomu bylo v předcházejících etapách vývoje společnosti.“

2.2. Vývoj globalizace

Tato kapitola se pokusí popsat rozdílné náhledy na počátek a vývoj globalizace, protože jak je patrné z předchozí kapitoly, globalizace v různých paradigmatech bývá často chápána různě.

Barry-Jones (2001, cit. v Minařík 2006) představuje čtyři počátky globalizace. První pohled nahlíží jako na věc, která je spjata s celou existencí lidské historie a dá se jí přisoudit definice univerzalizace. Druhý pohled nachází počátek v průběhu 15. století při vzniku moderních dějin. V tu dobu se začínají objevovat zámořské výpravy a vzniká celosvětový vliv západní kultury. S tímto bodem lze spojit definici westernizace. Třetí pohled říká, že se globalizace objevuje v druhé polovině 19. století, tedy s rozvojem liberálních myšlenek a stoupající internacionalizace. Poslední, čtvrtý pohled nachází počátek globalizace mezi 50. a 80. lety 20. století, zejména rokem 1973 a pádem Bretton-Woodského měnového systému.

To mělo za následek růst, kdy se plně rozvíjí kasínová ekonomika⁴, která je umocněna výraznou až téměř úplnou liberalizací ekonomiky a jednotlivé státy v oblasti monetární politiky nemají velké pravomoci ve svém rozhodování⁵. Této skutečnosti výrazně napomohla světová krize způsobená nenadálým vzrůstem ceny barelu ropy. Souběžně s těmito jevy probíhaly i další jevy jako nová mezinárodní dělba práce, která se vyznačuje přesunem mechanicky nenáročné práce do rozvojových zemí, kde je levnější pracovní síla. Tyto jevy měly za následek mnoho jevů, který jsou např. růst vybraných asijských ekonomik nebo vzrůstající chudoba méně rozvojových zemí.

⁴ Tento pojem vyznačuje virtuální ochodování s komoditami a aktivy nejrůznějšího druhu, přičemž jeho úkolem není něco nakoupit, ale především vytvořit zisk.

⁵ Minimálně v porovnání s předchozím obdobím.

V budoucnu se dá očekávat, že globalizace z tohoto úhlu pohledu povede k větší liberalizaci volného obchodu (Minařík 2006), i když při současném krachu debat kola z Dauhá⁶ (Douha round) v roce 2008, se toto v dnešní době se nezdá být zrovna reálné. Sýkora (2000) v budoucnu předpokládá, že nakolik se dnes otevřela ekonomika a umožnila nadnárodním společnostem využívat roli volného hráče, tak v budoucnu i samostatné státy se budou více integrovat, „globalizovat“, aby se tak více bránily transferovým cenám, a zvýšenému vlivu jednotlivých firem na jednotlivé státy, a vytvoří podobné klima na politické bázi jako vládne dnes v ekonomice.

2.3. Globální jevy a globalizační procesy⁷

Ve výsledku je možno říci, že globalizace vytváří určitý vývoj určitých jevů, které se v daném rozsahu dnes projevují globálně, tedy svými důsledky ovlivňují celou planetu a napomáhají její propojenosti. Je však nutné tyto jevy nezaměňovat s dalšími podobnými globálními jevy a procesy, protože ne všechny tyto jevy lze přičítat globalizaci. Je mnoho fyzickogeografických či geologických procesů, které se na této planetě objevují celou svou historií. Jedná se například o mořské proudy nebo klimatické jevy⁸. U sociálněgeografických jevů je to složitější. Jak je patrné z předchozích kapitol, není jasný konsensus nad tímto pojmem a je náročné určit, co lze považovat za jev přirozený a co za jev vyvolaný globalizací. Např. nerovnoměrné rozložení chudoby ve světě je z části způsobené právě globalizací. Zisky z výtěžku nadnárodních firem jsou rozdělovány nerovnoměrně a to způsobuje, že se někde projeví zisky jednotlivých firem více a někde i vůbec. Ale chudoba je také zapříčiněna fyzickogeografickou polohou států, která nemá s globalizací nic společného.

2.4. Zhodnocení definice a její aplikovatelnost na měření

Ve výsledku lze říci, že tento jev je velmi obtížné měřit a téměř všechny pokusy o měření globalizačních procesů sklouzávají k měření internacionalizace (Scholte 2002,

⁶ Jedná se o poslední debatu WTO, která započala roku 2001 právě v Douhá. Jednotlivé části těchto debat jsou nazývány koly.

⁷ Kapitola je inspirována částí článku Sýkory (2000, s. 60).

⁸ Nelze nahlížet na dané dělení jako jasně dané. Například u současných klimatických změn nelze přesně nalézt hranici mezi globálními a globalizačními jevy.

s. 16; Minařík 2006, s. 140), v lepším případě u pár z nich lze nalézt i prvky univerzalizace. Je to dáno především tím, že dnešní data jsou dnes nejvíce zastoupena za jednotlivé státy a tyto data přímo vybízí k porovnávání veličin mezi jednotlivými státy. Dané situaci napomáhá současné pozitivistické paradigma ekonomie. Na druhou stranu pohyb lidí, jejich komunikaci s okolním světem a zahrnutí těchto dat do statistik jednotlivých států, je o mnoho náročnější na měření než předchozí způsoby měření.

Tato práce v případě vytváření míry globalizace bude vycházet z definice internacionalizace, kterou je nejsnazší kvantifikovat a je také nejlépe numericky zpracována. Další část bude vytvořena na základech univerzalizace a zahrne unifikační jevy globalizace, které se přeci jenom více blíží Scholteho „správné“ definici globalizace. V poslední, třetí části indexu bude vytvořen pokus o vytvoření zapojení jednotlivých států do celosvětových vztahů v rámci prostorového paradigmatu.

3. Míry globalizace

„Definice není vše, ale vše vytváří definici.“ (Jan Aart Scholte 2002, s. 3)

3.1. Proč měřit globalizaci

První kapitola se pokusila nastínit vývojové trendy nad pojmem globalizace. Jejím úkolem bylo především najít mantinely, v kterých se bude tato práce orientovat a která dále napomůže vytvořit výslednou míru globalizace, která bude nápomocna při nalezení současného postavení České republiky v globalizačních procesech.

Celá předchozí kapitola je také nesmírně cenná z důvodu, na který upozorňuje Scholte (2002), totiž, že pokud je požadováno něco měřit, hodnotit, tak je to možné jen u věcí, které je možno přesně definovat, nazvat, vymežit. Jak ale je z předchozí kapitoly patrné, není to vůbec snadné. Tento nedostatek je také bohužel jedním z největších mantinelů, na který se během vymezování míry globalizace naráží. Neexistence jedné jasně dané definice je velmi limitující, jak při počátku, při výběru proměnných, které jsou vybírány do indexu, tak následně při nastavování priorit, tedy jejich vážení. Ale ve výsledku také stěžuje jejich konečnou interpretaci závěrů, které mohou být nejasné.

Z toho pohledu se nabízí otázka, zda vůbec má cenu míru globalizace vytvářet, pokud není nalezen jasný konsensus nad její definicí. Zda pokusy o měření globalizace nejsou jen slepá ulička, která nikam nevede, která nemá šanci na aplikaci ve vědě nebo ve společnosti. Usuzuji, že tomu tak není. Pokud se bude vycházet ze Scholteho (2002, s. 14), který upozorňuje, že v současnosti globalizace radikálně mění podobu geografie a její přístup, může měření globalizace napomoci zkoumat, nakolik tyto změny jsou silné, hledat, který z faktorů má rozhodující vliv na tyto prostorové změny. Pokud se vezme v úvahu náhled D. Massey (1984, cit. v Blažek 2002, s. 138-139) na vztah prostoru a sociálních vztahů⁹, dojde se ke zjištění, že zkoumání podstaty globalizace má nejen

⁹ Massey (1984) vysvětluje, že prostorové vazby jsou přímo napojeny na vazby sociální a každá prostorová změna tedy musí způsobit i změnu v sociálním prostředí.

napomoci k zjištění samotné definice a základních vztahů vytvářející globalizaci, ale také k vysvětlení vztahů a jevů nacházející se ve společnosti.

Jiné pojetí zvolil Schlamberger (2004), který se zaměřil více na konkrétní skutečnosti, zkoumání globalizačních procesů z pohledu jednotlivých odvětví činností. V praxi si danou problematiku představuje tak, že by se měly zkoumat jednotlivé prvky z pohledu jejich globálnosti¹⁰ a na základě výsledku určit, nakolik je daný prvek zapojený do globalizace. Jako příklady prvků zkoumání uvádí např. outsourcing, migraci, ale také studenty či sportovce.

Dalším pojetím, za jakým účelem je možno vytvářet index globalizace, nabízí Dreher (2006). Ten se na základě změření globalizace a komparace dat s minulými lety snaží zjistit, zda globalizace způsobuje růst na Zemi a na základě jednotlivých ukazatelů se snaží nalézt její velikost, popř. vliv parciálních částí na komplex. K danému účelu vytvořil index, který následně rozšířil, vypracoval a dnes je znám pod názvem KOF Index (Dreher 2006, 2008).

Další náhled na smysl indexu lze nalézt u konzultačních firem jako jsou A. T. Kearney nebo World Market Research Centre a lze se domnívat, že tyto služby jsou vytvářeny primárně za účelem ukázat jednotlivým firmám zapojenost jednotlivých zemí do globalizačních procesů a nastínit jejich atraktivnost pro jednotlivé společnosti. Není divu, že tyto indexy jsou často kritizovány jako komplexně omezené (Lockwood 2001, Putko 2006, s. 15) a dle Scholteho (2002, s. 9) jejich pohled na globalizaci je mylný, protože místo, aby uvažovaly z pohledu prostorových změn (spatiality), zaměřují se na internacionalizaci, což je dle Scholteho slepá ulička v cestě poznání definice globalizace. Více ohledně těchto dvou indexů je zmíněno v kapitolách č. 3.2.1. a 3.2.3.

Stejnou kritikou, jakou uvedli autoři v odstavci výše, je možno vztáhnout i na další indexy, které se čistě zabírají internacionalizací. Je to dáno především pohledem současné ekonomie na globalizaci. Mezi nejvýznamnější takové práce patří *Measuring Globalization, OECD Handbook on Economic Globalisation Indicators* (OECD 2005),

¹⁰ Jako důležitý prvek ve své práci uvádí nezaměňování činností lokálních, regionálních a globálních.

kteřá pracuje především s přímými zahraničními investicemi, ekonomickou aktivitou nadnárodních společností, obchodem a internacionalizací technologií. Podobně zaměřenou práci předkládá i Andersen s Herbertsonem (2003), kteří v díle *Measuring Globalization* provedli faktorovou analýzu ekonomické integrace a mezinárodních transakcí v jednotný index pro země OECD. Další podobnou prací je i dílo Obieho Whicharda (2003), který se zabývá dopady ekonomických faktorů na globalizaci ve Spojených státech amerických nebo slovinskou práci Romana Koreze (2005), který hodnotí ekonomické faktory Slovinska, Maďarska, Polska a České republiky.

Z českých publikací se literatura ohledně měření globalizace téměř nenachází. Za výjimku lze považovat příspěvek Fischera (2005), který se stručně zmiňuje o mírách globalizace. Ze slovenských textů lze nalézt článek Sabola (2006), který hledá ukazatele měření ekonomického, sociálního a technického rozvoje.

Mezi další pokusy lze zařadit i seznam možných ukazatelů měření globalizace *Global Policy Forum*, u kterého je vidět, že se ve výběru ukazatelů nezaměřoval jen na ekonomické ukazatele, ale i na hodnoty kulturně-sociálního charakteru¹¹. Bohužel tyto ukazatele nejsou nijak komplexně zpracované a nelze je považovat za jednotný globalizační index.

3.2. Přehled existujících měř globalizace

Zde bude vypsán základní přehled měř globalizace s ohledem, že zde budou uvedeny míry, které se nezaměřují jen na internacionalizaci, ale dávají ve svých pracích prostor i jiným než ekonomickým faktorům.

V současnosti se za takové žebříčky dá považovat šest takových indexů:

- G-Index zpracován WMRC (Randolph 2001)
- Globalization Index vytvořený A. T. Kearney ve spolupráci s časopisem *Foreign Policy* (A. T. Kearney 2001-2007, *Foreign Policy*)

¹¹ Např. se jedná o počty McDonalds v jednotlivých zemích nebo pohyb turistů (*Global Policy Forum*).

- The CSGR Globalisation Index udělaný Centre for the Study of Globalisation and Regionalisation (Lockwood 2005)
- KOF Index vytvořený Alexem Dreherem (2006, 2008)
- Modified Globalization Index stvořený Danielem Zywiezem (2003, Martens 2008)
- GlobalIndex 2002 (2008)

Tyto indexy budou tvořit primární materiál, na základě kterého bude vytvořen vlastní index, který se pokusí zhodnotit postavení České republiky v globalizačních procesech.

3.2.1. G-Index

Konzultanská firma World Markets Research Center v roce 2001 se jako první pokusila vytvořit index, jehož úkolem bylo přímo změřit, zhodnotit globalizaci. WMRC vzala data za 185 států¹², z kterých následně vytvořila G-Index (Randolph 2001, cit. V Zywiez 2003). Daná data jsou dělena do dvou základních kategorií; stará ekonomika (old economy) a nová ekonomika (new economy), přičemž při bližším shledání (tab. č. 3.2.1.) je patrné, že se index skládá z 50 % z mezinárodního obchodu¹³ a dalších 20 % zaobírají exportní služby. Ve výsledku nakonec vyšlo, že nejvíce globalizované jsou ty státy, které jsou malé nebo je jejich ekonomika velmi spjata s mezinárodním obchodem, např. se zde nachází off-shore companies (Zywiez 2003).

Z tohoto důvodu je žebříček kritizován, že velmi upřednostňuje malé státy, počítá především s výstupy, nikoli politikou jednotlivých států (Zywiez 2003, s. 21). Hlavní kritika však zaznívá za to, že z 90 % se skládá z ekonomických dat a jen 5 % připadá na telefonní připojení a dalších 5 % na internetové připojení, čímž bere v úvahu téměř primárně definici internacionalizace, což je v rozporu se Scholteho (2002) prací. Žebříček v následujících letech již další pokračování nepřinesl.

¹² Toto číslo zdaleko převyšuje všechny zbylé indexy se kterými tato práce pracuje. Je to dáno hlavně tím, že se tento index zaměřuje primárně na ekonomické ukazatele.

¹³ import a export v poměru na HDP

3.2.2. Globalization Index (A. T. Kearney / Foreign Policy)

Ve stejném roce jako WMRC, připravil časopis Foreign Policy ve spolupráci s jinou konzultanskou firmou A. T. Kearney žebříček, který pojmenován Globalization Index (A. T. Kearney 2007). Tento index od té doby zatím vychází každoročně, naposledy roku 2007. Daný žebříček v roce 2001 používal data z 50 států, které však v průběhu času se rozšířilo na současných 72. Ve své vlastní metodice je uváděno, že se jedná o data zemí jež obsahují 97 % světového HDP a 88 % světové populace (Foreign Policy). Index rozděluje data do čtyř základních kategorií; ekonomická integrace, technické propojení, osobní kontakt a politická provázanost (viz tab. č. 3.2.2.). Pracuje především s daty, které jsou sebrány z dat Světové Banky, Mezinárodního měnového fondu, Organizaci spojených národů a Telecommunications Union.

Data jsou počítána pomocí vzorce „ $y = (x - min) / (max - min)$ “¹⁴ a následná priorita jednotlivých dat je uvedena v tab. č. 3.2.2. Jednotlivé váhy nebyly nijak statisticky tvořené. Byly vytvořeny čistě dle subjektivního uvážení autorů indexu. Avšak někteří autoři se nespokojili s tímto subjektivní vážením a vytvořili vlastní metody vážení hodnot. Heshmati (2003) vytvořil se stejnými daty index, který byl vážen pomocí Analýzy hlavních komponent nebo Andersen s Herbertsonem (2003) využili k vypočtu faktorovou analýzu. Inspiraci tímto indexem také přiznává MGI (Zywietz 2003) nebo CSGR Globalisation index (Lockwood 2004) .

Je nutno poukázat, že Globalization index se inspiroval při vlastním vytváření Indexem lidského rozvoje (Human Development Index) (Lockwood 2001, s. 3).

3.2.3. Modified Globalization Index

Modified Globalization Index je míra globalizace, která byla vytvořena roku 2003 Danielem Zywietzem a je inspirována Globalization Index, který byl vytvořen A. T. Kearney. Zywietz (2003) podrobil analýze původní index a snažil se ho vylepšit, aby odstranil některé nejasnosti, za které je Globalization index kritizován.

¹⁴ *min* – minimální hodnota, *max* – maximální hodnota

Data, se kterými pracoval, byla získávána především z World Development Indicators a systému United Nations (UNESCO, UNPOP atd.). Zywiets vzal v úvahu sedm základních indikátorů; globální politiku, organizované násilí, globální obchod, globální finance, sociální a kulturní globalizaci, technologie a životní prostředí. Dohromady MGI pracuje s jedenácti ukazateli (viz tab. č. 3.2.3.). Následně byla jednotlivá data transformována přirozeným logaritmem, který vyřešil problém, že některá data měla vzdálené odchytky a různé průměry. Tato transformace napomohla vyřešit, že všechna data měla přibližně stejnou strukturu. Následně index vychází z prací Pritchetta (1996) a Lockwooda (2001) a data jsou podrobena transformaci geografických faktorů, které dle autorů zapříčiňují, že malé státy jsou více globalizované než je tomu ve skutečnosti. Autor indexu se rozhodl, že nebude výsledná data vážit a ponechá všem datům stejnou váhu na výsledku. Zywiets (2003, s. 38) přiznává, že toto není ideální řešení, ale podotýká, že v současnosti neexistuje vhodné řešení pro měření vah a činí to, co je nejjednodušší. Dále také MGI neobsahuje státy, jejichž statistika není důvěryhodná. Jedná se o státy, kde nevládnou demokratické režimy, např. Kuba nebo Severní Korea. Dále se v indexu nevyskytují velmi malé státy, které jsou natolik malé, že je jejich integrita natolik velká, že by jejich hodnoty byly pro výsledný výpočet příliš extrémní a tedy nevhodné. Jedná se o státy např. Lucembursko, Monako, Svazijsko apod.

3.2.4. CSGR Globalisation index

Tento index byl vytvořen na Warwick University v Centre for the Study of Globalisation v roce 2004 a naposledy byl aktualizován roku 2006. I když index přiznává svou inspiraci Globalization Index vydaným každoročně Foreign Policy, je jeho metodika v mnoha ohledech rozdílná. Hlavním rozdílem oproti Globalization Index je, že jeho data jsou vytvářena za roky 1982 – 2004 a je daný žebříček vytvořen tak, že jsou data za dané roky porovnatelná.

Proměnné dat daného žebříčku jsou rozděleny do tří základních kategorií; ekonomické, sociální a politické globalizaci (viz tab. č. 3.2.4.). CSGR využívá data především Světové banky a International Telecommunication Union. Normalizace dat je vytvářena tak, že bylo nalezeno nejnižší a nejvyšší číslo za všechny roky, pro který je

počítán daný ukazatel a poté je počítána velikost hodnoty pro dané číslo v hodnotách, které se nacházelo na stupnici mezi nulou a jednou. Konkrétně je užit vzorec „ $y = (x - min) / (max - min)$ “¹⁵. Pro vážení je užitá analýza hlavních komponent, která dle autorů je nejlépe schopna rozdělit jednotlivé proměnné dle jejich významnosti. Následně je pro prvky ekonomické globalizace vypočtena geografická korekce dle Lockwooda (2001), která zpřesní výpočet ekonomických ukazatelů. Z důvodů, že data jsou zpracována za relativně dlouhé období, mnoho dat se nepodařilo získat. Proto jsou chybějící data dopočítána pomocí lineární interpolace. Data, která chybí v posledních letech jsou řešena extrapolací.

3.2.5. KOF index

KOF index (Dreher 2008) navazuje na svou předchozí práci (Dreher 2006), ve které se pokouší zjistit, zda globalizace snižuje chudobu, napomáhá rozvoji světa apod.

Žebříček je zpracován za 122 zemí a dělí své ukazatele na tři základní skupiny; ekonomickou, sociální a politickou dimenzi globalizace. Přesněji ekonomická dimenze globalizace se zaměřuje na toky zboží, kapitálu a služeb, sociální globalizace zkoumá rozšiřování myšlenek, informací, lidí apod. A politická dimenze se soustředí na integraci politiky (viz tab. č. 3.2.6.). Data jsou sbíraná za období 1970 – 2005 a normalizována dle vzorce „ $y = (x - min) / (max - min) \cdot 10$ “¹⁶. Vypočtená data jsou vážena pomocí analýzy hlavních komponent. Chybějící data jsou lineárně interpolována. Pokud jsou daná dat na konci sledovaného období, tak nejsou extrapolována, avšak pouze substituována posledními dostupnými daty.

3.2.6. GlobalIndex 2002

GlobalIndex 2002 (2008) je zpracováván za 116 zemí a operuje s 31 proměnnými, které jsou rozděleny do čtyřech hlavních kategorií. První dimenze je ekonomická globalizace, druhá sociotechnická interkonekce (socio-technical interconnectedness), třetí kulturní globalizace a čtvrtá politická globalizace. Problémem indexu je velké množství

¹⁵ *min* – minimální hodnota, *max* – maximální hodnota

¹⁶ *min* – minimální hodnota, *max* – maximální hodnota

proměnných, u kterých je velmi diskutabilní, zda lze tyto ukazatele považovat za vhodné pro měření globalizace. GlobalIndex 2002 je v mnoha ohledech podobný KOF Indexu (Dreher 2008) a sledované období zahrnuje periodu 1970 – 2002. Chybějící data jsou zpracována lineární interpolací mezi posledními nalezenými hodnotami. Pokud se chybějící data nacházejí na začátku nebo konci žebříčku, data jsou doplněna posledními existujícími daty. V případě, že data nejsou dostupná za celé zkoumané období, jsou data extrapolována pomocí regresní analýzy. Data jsou normalizována dle klasického vzorce „ $y = (x - min) / (max - min) \cdot 10^{17}$ “ a dále vážena analýzou hlavních komponent.

¹⁷ *min* – minimální hodnota, *max* – maximální hodnota

4. Metody sestavování indexu a problémy při jejich konstrukci

Při sestavování indexu je nutno si nejprve utřídit jednotlivé kroky, jakými se bude postupovat, a upozornit na problémy, na které je možno narazit během měření globalizace. Toto je nutné připravit velmi pečlivě s ohledem, že opomenutí některého významného prvku může způsobit, že daný index nebude dostatečně reprezentativní.

Tato část práce se zaměří na postup přípravy samotného indexu a upozorní na možné komplikace, které se musí řešit při přípravě výsledného žebříčku.

Prvním krokem při přípravě indexu je, si nejprve uvědomit, jaký smysl vůbec žebříček má, za jakým účelem je vytvářen. Zde je nutno brát významný ohled na teoretickou stránku. Pokud se vyřeší první krok, je nutné užít nějaké prvky, proměnné, na základě kterých bude daný index vznikat. Tato část je nesmírně těžká, jelikož při nejasnosti pojmu globalizace je nesnadné určit, které prvky jsou „globalizacetvorné“. A pokud je možno takové prvky nalézt, je třeba mít jistotu, že je možné daný objekt zkoumání kvantifikovat. Třetím krokem je nutná normalizace, která nám zajistí, že dané prvky, jednotlivé míry budou ve stejné rovině a zajistí nám jejich porovnatelnost. Na toto navazuje další krok, vážení. Je nutné posoudit, zda jednotlivé míry je nutno vážit a poté nalézt významnost jednotlivých prvků ve výsledném indexu, což je též velmi náročné. Poslední část, pokud se nám podaří úspěšně všechny tyto kroky splnit, je vytvořit daný index a interpretovat zjištěné výsledky. Všechny tyto kroky budou dále rozebrány.

4.1. Krok 1 – nalezení účelu, definice míry globalizace

Jak již bylo řečeno v předchozích kapitolách, pokud je cílem něco měřit, je nutno nejprve přesně znát to „něco“. V předchozích kapitolách bylo naznačeno, že to „něco“, tedy globalizaci není vůbec snadné vymezit a s odkazem na Giddense (1996) (viz. cit. s. 7) lze skutečně připustit, že pojem globalizace je často užíván, avšak samotný význam slova je nečitelný. Proto byla kapitola 2 zaměřena na definici, aby bylo možné tento problém alespoň částečně vyřešit. V závěru kapitoly bylo řečeno, že dalším velmi limitujícím faktorem jsou data a na základě toho poznatku se došlo k závěru, že v dalších částech

práce se bude pracovat s definicemi internacionalizace, univerzalizace a prostorovosti (viz s. 11-12).

4.2. Krok 2 – vybrání vhodných indikátorů pro měření globalizace

Pokud se podaří vyrovnat se samotnou definicí, je dále nutné, pro zvolenou definici nalézt vhodné míry. Je nutné, aby zvolené míry byly kvantifikovatelné, porovnatelné a také vhodné k interpretaci výsledků.

Zde se nachází jeden z největších problémů měř globalizace. Pokud z jedním důvodů je vysoká abstraktnost samotného pojmu, je i samotné měření velmi náročné. Prvním problémem jsou samotná data. Pokud je cílem měřit univerzalizaci nebo prostorovost, je nutné vzít v úvahu, že je vhodné měřit úkony každého zkoumaného objektu a zvolit, zda je jeho chování skutečně globální a nikoli jen lokální nebo regionální. Což není nikterak jednoduché, ba spíše nemožné. Dalším problémem, na který při hledání míry se naráží je, jak kvantifikovat „nekvantifikovatelná“ data.

4.2.1. Geografické aspekty dat

Jedním z největších problémů pro vytvoření míry globalizace je dostupnost a kvalita dat. Prvním problémem se kterým se musí potýkat je, za které územní měřítko data sbírat. Je vhodné data sbírat globálně (za celou zemi), makroregionálně (kontinenty), regionálně (jednotlivé státy), lokálně (jednotlivé dojížděkové regiony) či pouze přímo za jednotlivé obce, města. Je pravděpodobné, že nejlepší je vycházet s co nejpodrobnějšími daty, tedy brát za jednotlivé obce, města. Pokud by se toto podařilo, pravděpodobně bychom vytvořili mapu, na které bychom zjistili, že jádrové oblasti jsou zapojené výrazně do globalizace, zatímco oblasti periferie minimálně. Pokud by se tato úvaha aplikovala globálně, bylo by zjištěno, že nejvýznamnějšími tvůrci globalizace jsou globální města¹⁸ Londýn, Tokio a New York. Pokud se bude vycházet z výsledků současných měř globalizace a bude nahlíženo na výsledky států, které jsou tvořeny jen městy, velmi

¹⁸ Už samotné označení "globální města" naznačuje, že tato úvaha má své opodstatnění.

malými státy s vysokou hustotou zalidnění, jako je např. Singapur¹⁹, se zjistí, že tomu tak skutečně je.

Nejlepší řešení pro základní územní jednotku měření nabízí jednotlivé státy, které ač taky nejsou trvale stálé, jejich hranice je v průběhu let poměrně stabilní a nemění se. Další významnou výhodou jednotlivých států je ta, že každý stát eviduje základní statistiky, které za jiné geografické jednotky nejsou zpracovány, tudíž jediný způsob užití dat, je vzít tyto data za jednotlivé státy. I mezinárodní organizace jako OSN, Světová banka, Mezinárodní měnový fond nebo Světová obchodní organizace sbírají data primárně za jednotlivé státy. Tedy pokud se vytváří vhodná míra globalizace, jediná možnost je použít data za jednotlivé státy.

4.2.2. Kvalita dat

Dalším významným problémem, který souvisí s předchozím odstavcem je ten, nakolik jsou tato data kvalitní, se kterými daný index vytváří. Dá se předpokládat, že např. data Světové banky budou kvalitnější než data některé neziskové společnosti. Je však nutno uvést, že v indexu ATKFP (Foreign Policy) u turismu jsou data brána za výjezdy a v těchto datech má např. Česká republika 42krát²⁰ větší výjezdovost než Slovensko v přepočtu na obyvatele, což se nejeví příliš pravděpodobně. Jelikož tato data jsou v průběhu let podobná, dá se usuzovat, že výsledný rozdíl je dán rozdílnou metodikou, kterou však Světová banka nebere v úvahu. Je tedy otázkou nakolik lze kterým zdrojům dat věřit jako kvalitním.

4.2.3. Významová stránka dat

Dalším významným problémem, který je nutno u dat řešit, se jeví, že je vhodné měřit konkrétní politiku, než její výstupy (Lockwood 2001, s. 3). Bohužel zde je problém, jak

¹⁹ Singapur se v jednotlivých indexech umístil na jednu 1. (ATKFP), třikrát druhý (G-Index, CSGR Globalisation Index, GlobalIndex 2002) a jednou 20. (KOF Index). MGI tento stát do svého žebříčku nezahrnul.

²⁰ V roce 2005 měla Česká republika 38 312 886 výjezdů při počtu 10 220 000 obyvatel. Slovensko ve stejný rok 486 000 výjezdů při počtu 5 400 000 obyvatel. Ve výsledku to dává, že češi vyjíždí 42krát více než jejich slovenští sousedé. Především z tohoto důvodu se v oblasti turistiky Česká republika umístila na prvním místě v Globalization Index časopisu Foreign Policy. Zdroj dat pochází z World Development Indicators 2005 (Foreign Policy)

daný problém řešit. Pokud je cílem měřit konkrétní politiku otevřenosti ekonomiky daného státu, není možné kvantifikovat jednotlivé zákony a ty následně numericky porovnávat s legislativami jiných států. Tudíž, pokud je úkolem měřit otevřenost jednotlivých států, nezbyvá nic jiného než použít k měření výstupy jednotlivých politik. Proto pokud je měřena otevřenost ekonomiky, nejčastěji se objevují míry typu objem přímých zahraničních investic nebo objem exportu a importu k HDP. Což je evidentní měření výstupů jednotlivých politik místo měření samotných politických rozhodnutí, avšak tyto ukazatele jsou výrazně snadnější empiricky kvantifikovatelné než měření jednotlivých rozhodnutí. Lockwood (2001) však upozorňuje, že je pravděpodobné, že ve výsledku těchto měření budou jednotlivé státy více ekonomicky otevřené než státy velké, protože jejich trh není natolik velký a musí více zboží dovážet. Toto je patrné např. u G-Indexu, kde jedenáct z dvanácti prvních států jsou rozlohou malé státy nebo státy nazývané „daňovými ráji“ (Zywietz 2003, s. 21). Lockwood (2001) přidává při hodnocení indexu ATKFP, že je nepravděpodobné, že by Nizozemsko mělo otevřenost ekonomiky 111 % oproti 24 %²¹ Spojených států Amerických. Lockwood v této oblasti navrhuje korekci na základě Pritchetta (1996), který zjistil, že existuje vztah mezi velikostí státu a jeho otevřeností ekonomiky. Dále zjistil, že je významné, zda stát leží v tropickém klimatickém pásmu či nikoli a zda je ve vnitrozemí nebo je spojen s mořem. Tyto faktory vzal Lockwood (2001, s. 13-15) v úvahu a transformoval Globalization Index společnosti A. T. Kearney. Zjistil, že výsledky se oproti předchozímu výpočtu výrazně liší. To je také důvod, proč téměř všechny žebříčky, které vytváří index globalizace, tento problém zpracovávají.

4.2.4. Problém chybějících dat

Dalším problémem, který se může vyskytnout, je ten, že pokud se vytváří index globalizace pro delší časové období, může se stát, že za určité období nebyla data zpracována. Tato skutečnost je nejnějnější řešit lineární interpolací. To znamená, že se vezmou data za nejbližší existující období a pomocí lineární interpolace se data dopočítají. Takto např. řešil problém s chybějícími daty CSGR Globalisation Index (Lockwood 2004). Pokud se existence dat nachází i na konci nebo na začátku

²¹ Procenta demonstrují veličiny užívané v Globalization Index (A. T. Kearney 2001)

zkoumaného období, jsou dvě možnosti, jak tento problém vyřešit. Prvním způsob je užití extrapolace nebo druhým způsobem se dají data substituovat.

Index vytvářený touto prací tento problém řešit nebude, protože bude používat ty indikátory, které budou obsahovat data za všechny sledované státy. Druhým důvodem je, že práce bude vycházet s daty za jedno sledované období a nebude provádět komparaci několika různých roků. Z tohoto důvodu by ani doplňování chybějících dat nebylo možné.

4.3. Krok 3 – normalizace

Pokud jsou existující data, je možno dále postoupit k jejich zpracování. Jelikož se dá usuzovat, že výsledný index globalizace se nebude skládat z jedné proměnné, ale několika více proměnných, je nutné vyřešit normalizaci dat. Je už od počátku zřejmé, že všechna data si nebudou podobná, resp. nebudou mít stejný základ a nebudou porovnatelná ve své syrové podobě.

Asi nejjednodušší metodou, je užití panelu normalizace (panel-normalisation) podle vzorce „ $y = (x - min) / (max - min)$ “, kde *min* uvádí nejnižší hodnotu ze všech čísel, *max* uvádí hodnotu největší, *x* vstupní hodnotu a *y* hodnotu výstupní. Ve výsledku se dostane seznam čísel, který se nachází mezi čísly nula a jedna. Jedna je číslo pro největší hodnotu a nula pro hodnotu nejnižší. Tento způsob normalizace užívají téměř všechny práce zabývající se měřením globalizace. Významnou nevýhodou této metody je to, že pokud soubor dat obsahuje extrémní hodnoty, nikterak tento způsob normalizace extrémní hodnoty neeliminuje, což může činit potíže v průměrné hodnotě, která může výrazně měnit svou polohu v rozpětí hodnot.

Modifikací této metody se nabízí, pokud se pracuje se souborem dat, který je rozdělen do více let a úkolem práce je komparace mezi jednotlivými daty. V této věci byl kritizován Globalization Index společnosti A. T. Kearney, protože porovnával data, aniž by samotná data byla za jednotlivé roky porovnatelná (Lockwood 2001). Tuto skutečnost se Lockwood pokusil odstranit výroční normalizací (annual normalisation).

Jinou metodu normalizace použil Zywiets (2003, s. 34-35) v MGI. Ten vzal data ve surové podobě a zkoumal, jak je upravit natolik, aby byla navzájem komparovatelná. Hlavním cílem bylo získat stejný nebo alespoň relativně podobný průměr všech hodnot. Tohoto cíle dosáhl užitím přirozeného logaritmu. Dále autor při korekci dat geografickými faktory pomocí regrese dosáhl, že průměrná hodnota všech hodnot byla nula, čímž zajistil porovnatelnost dat. Výhodou této metody oproti předchozí je, že eliminuje extrémní hodnoty. Avšak nevýhodou je její složitost a nejasnost.

4.4. Krok 4 – vážení hodnot

Další významný problém, který byl naznačen již při hledání definice je, že ne každá míra má stejný vliv na proces globalizace. A o to těžší je určení váhy jednotlivých faktorů, když není ani jasně určená definice globalizace, která by tento problém alespoň trochu zmírnila.

Autoři indexů se k tomuto problému postavili různě. Zywiets (2003, s. 38) ohodnotil, že vážení jednotlivých hodnot není nezbytné, proto každá z jedenácti hodnot je vážena stejně jako všechny ostatní.

Další způsob, který použil Globalization Index (A. T. Kearney 2007) nebo G-Index (Randolph 2001) a za který jsou kritizovány (Lockwood 2001), je užití vah na základě subjektivního uvážení. Nutno také poukázat, že Globalization Index časopisu Foreign Policy každý rok své míry mírně mění a také jim přiřazuje pokaždé jinou výslednou váhu (A. T. Kearney 2001-2007).

Další způsob je užití faktorové analýzy, kterou ve své práci použil Andersen s Herbertsonem (2003). Heshmati (2003) rozpracoval Globalization Index vytvořený A. T. Kearney a inspiroval se Lockwoodovou kritikou a vytvořil váhy na základě analýzy hlavních komponent. Většina prací využívá k posouzení jednotlivých vah tuto analýzu. Nutno však zmínit, že Lombearde (2007, s. 7) zjistil, že užití různých metod vážení nemá

výrazný vliv na výsledné měření jednotlivých faktorů, narozdíl od korekce geografických faktorů.

Poslední závěrečnou fází vytváření míry globalizace je interpretace výsledků. V této fázi práce je důležité si pohlídat, zda skutečně výsledný výstup se shoduje s cílem práce. Tímto bodem tvoření míry globalizace končí.

5. Konstrukce míry globalizace

Tato kapitola se pokusí vytvořit vlastní index, na základě kterého bude zhodnocena zapojenost České republiky do globalizačních procesů, což je hlavním cílem počítaného indexu. Pro vypočtení indexu se použijí poznatky z kapitoly 4, která slouží jako základní metodický materiál. Na základě předchozí kapitoly se také bude postupovat podle jednotlivých vyřčených pěti kroků.

Prvním krokem, je nalezení smyslu práce, který byl stanoven jako vytvoření míry globalizace na základě kterého bude zhodnocena Česká republika v globalizačních procesech. V tomto kroku je nutné si vymezit pojem globalizace, což bylo učiněno v kapitole 2. Z diskuze je zřejmé, že definice není jasně ohraničená a na základě této skutečnosti bylo vytvořeno několik dimenzí globalizace. Jedná se o dimenzi ekonomickou, politickou, sociální a kulturní.

Je nutné vzít v potaz, že jedním z největších problémů při aplikaci konstrukce míry globalizace, je samotné nalezení jednotlivých ukazatelů. Je nutné nalézt takové ukazatele, které budou relevantní a dostatečně reprezentativní při výběru do jednotlivých dimenzí. Avšak významným nedostatkem je, že často tyto vybrané ukazatele nejsou k mání a pokud ano, jsou obtížně dostupné, nezastupují všechny státy a často jejich kvalita není reprezentativní. Tento fakt je nutno brát v úvahu, protože ve výsledku při pohledu na jednotlivé ukazatele se můžou vyskytnout pochybnosti nad samotným výběrem. Je to dáno především tím, že autor často volí ty ukazatele, které sice nejsou ideálním reprezentantem, ale ty ukazatele, které jsou dostupné pro významnou část vybraných zemí se zachováním určité kvality. Je nutné také brát v úvahu, že z důvodů získání dat, nejsou zahrnuty zejména méně vyspělé státy.

5.1. Seznam jednotlivých ukazatelů

Pro samotný index bylo vytvořeno 14 ukazatelů, které jsou rozděleny do čtyřech kategorií; ekonomické, politické, sociální a kulturní dimenze globalizace. Všechny ukazatele jsou vyjádřeny za jednotlivé roky.

tab. č. 5.1.: Index globalizace – proměnné a její váhy

kategorie	název proměnné	zdroje dat	váha kategorie
ekonomická globalizace	přímé zahraniční investice	WDI	40 %
	finanční toky soukromého kapitálu	WDI	
	mezinárodní obchod	WDI	
	obchodní bariéry	WDI	
politická globalizace	mezinárodní organizace	CIA	20 %
	mezinárodní smlouvy	WDI	
	turismus	WDI	
sociální globalizace	migrace	NationMaster.com	20 %
	mezinárodní hovory	WDI	
	internetoví uživatelé	GeoHive	
	internetové stránky	GeoHive	
kulturní globalizace	filmy	UNESCO	20 %
	televize	NationMaster.com	
	rádio	NationMaster.com	

zdroj: vlastní

5.1.1. Ekonomická dimenze globalizace

Ekonomickou dimenzi globalizace zastupují veličiny mezinárodního obchodu, přímých zahraničních investic a soukromého kapitálového toku investic a velikostí omezení jednotlivých výrobků na trh. Tato dimenze vychází z postulátu internacionalizace a liberalizace, což znamená, že čím nižší bariéry v mezinárodním obchodu a čím větší obrat zboží mezi státy, tím je větší zapojenost daného státu do globalizačních procesů.

Mezinárodní obchod se skládá ze součtu procentního poměru HDP importu a exportu zboží, který daný stát dováží, resp. vyváží. Přímé zahraniční investice jsou součtem procentního poměru HDP toků do dané země a toků investic, které firmy dané země vytváří. Na základě těchto dvou ukazatelů se dá porovnat, zda země je spíše na globalizace závislá nebo spíše je tvůrcem globalizačních procesů. Dalším ukazatelem je soukromý finanční tok, který je také vyjádřen v procentním poměru HDP a ukazuje velikost finančních toků jednotlivých subjektů mezi státy. Posledním ukazatelem vyjádřeným v této dimenzi jsou bariéry vstupu jednotlivých výrobků, přesněji jejich cla. Tento ukazatel je vypočten jako procento výrobků podléhajícím clu krát průměrná procentní výše cla.

5.1.2. Politická dimenze globalizace

Politická dimenze globalizace vychází z přesvědčení, že globalizace je jevem snižováním bariér mezi jednotlivými státy, který je vytvářen vzájemným sblížováním států pomocí různých smluv, ale také integrací jednotlivých států do větších územních celků a to jak za účelem ekonomické celistvosti, tak i za účelem politické jednoty. Z tohoto pohledu je možné, že globalizace může být konečná a to v případě, že na konci integračního procesu bude jediný stát, který bude svrchovaný nad územím celé planety.

V této dimenzi lze nalézt dva ukazatele. Prvním vybraným ukazatelem je počet mezinárodních organizací, ke kterým patří jednotlivé státní celky. A druhým ukazatelem je počet vybraných mezinárodních smluv, které jednotlivé státy podepsaly²².

5.1.3. Sociální dimenze globalizace

Sociální dimenze určuje, nakolik jednotliví jedinci migrují, komunikují, tedy jsou ve spojení s okolním světem, šíří svou vlastní kulturu, ideje za hranice vlastního státu. Jedná se o prvek oboustranný, kde každý jedinec může své myšlenky předávat dál, tak i naopak jedinci jiných zemí předávat své myšlenky do země cílené.

V této kategorii najdeme ukazatele vyjadřující migraci a turisty. Což jsou v podstatě ukazatele velmi podobné, které vyjadřují v procentním přepočtu na celkový počet obyvatel součet příjezdů do dané země a výjezdů z dané země. Rozdílem je, že turismus je jev dočasný a migrace je jev trvalý. Do migrace jsou započítáni i uprchlíci z jednotlivých zemí. Ukazatelem v této části také je počet internetových uživatelů k celkovému počtu obyvatel vyjádřený v procentech. Dalším ukazatelem je počet provolaných minut do zahraničí na osobu.

²² Jedná se o Framework Convention on Climate Change (podepsána v New Yorku 1992), Protection of the Ozone Layer (podepsána roku 1985), Montreal Protocol for Chlorofluorocarbon Control (podepsána roku 1987), Convention on the Law of the Sea (podepsána v Montego Bay 1982), Convention on biological Diversity (podepsána v Rio de Janeiro 1992), the United Nations Framework convention on Climate Change (podepsána v Kyoto 1997), Convention on the International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, the United Nations Convention to Combat Desertification (podepsána v Paris 1994) a Stockholm Convention (podepsána roku 2001)

5.1.4. Kulturní dimenze globalizace

Kulturní dimenze globalizace značí šíření jednotlivých kultur za hranice země a je v duchu univerzalizace světa. Míry, které byly vybrány značí přijímání informací, myšlenek, kultur. Ač to není na první zřejmé, tak rozdíl mezi kulturní a sociální dimenzí globalizace je dán způsobem přijímání. V sociální dimenzi je tato funkce oboustranná a zaměřená více na konkrétního jedince, v ukazatelích kulturní dimenzi je toto přijímání pouze pasivní.

Ukazatele se dají rozdělit na dvě části. První skupinu tvoří počet internetových stránek a počet vytvořených filmů. Tyto ukazatele se snaží naznačit, nakolik daný stát je pro svět kulturně přínosný. I proto jsou daná čísla uváděna v absolutních číslech. Dalšími dvěma ukazateli je počet televizí a počet radií v procentním podílu k celkovému počtu obyvatel vybraného státu. Tyto ukazatele se snaží podchytit nakolik dané ukazatele ukazují stát jako příjemce kultury.

5.2 Výpočet samotného indexu

Jelikož jednotlivé míry mají různé rozpětí, různý průměr a jsou nekomparovatelné, je užít panel normalizace (panel normalisation) se vzorcem „ $y = (x - \min) / (\max - \min)$ “²³, přičemž seznam čísel se nachází v rozpětí mezi 0 a 1, kde 1 značí maximum a 0 nejnižší hodnotu. Dále prvky v jednotlivých dimenzích se váží rovnocenně. Výsledné vážení dimenzí je zvoleno subjektivně na základě posouzení významnosti jednotlivých ukazatelů. Ekonomická dimenze, která dle Sýkory (2000) je hlavním činitelem současného vývoje globalizačních procesů, což potvrzují i váhy ostatních globalizačních indexů (viz tab. č. 3.2.1.-3.2.6.), je vážena 40 %. Následujícím mírám je zvolená míra 20 % a to předně z důvodů, že je dávana vyšší důležitost míře kulturní a sociální dimenzi, která v součtu dává 40 % a vyrovnává se dimenzi ekonomické globalizace. Ve většině zkoumaných indexech je politická dimenze globalizace volena za nejméně významnou, i proto jí je přidělena nejnižší váha 20 % (viz tab. č. 5.1.). Ve výsledku nejvyšší hodnota znamená nejvyšší zapojenost do globalizace a nejnižší hodnota nejnižší zapojenost.

²³ *min* – minimální hodnota, *max* – maximální hodnota

Protože na základě Lockwooda (2001) velikost území ovlivňuje zapojenost jednotlivých států do globalizace, byly jednotlivé prvky podrobeny korelační analýze, kde se zjišťovala korelace velikosti jednotlivého prvku s velikostí území. Byly podrobeny korelační analýze jen ty prvky, které mají relativní hodnotu a jsou vztaženy k určité hodnotě²⁴. U prvků, kde byly data ponechána v absolutní hodnotě korelační analýza nebyla vytvářena. Je to z důvodů, že tyto prvky jsou považovány, že ovlivňují globalizaci sami o sobě svým objemem a nejsou ovlivněny velikostí území²⁵. Na základě tab. č. 5.2. byly geografické korekce podrobeny data Přímé zahraniční investice, Finanční toky soukromého kapitálu, Mezinárodní obchod, Turismus a Mezinárodní hovory.

Geografická korekce byla tvořena jen u korelací negativních, tedy že malé státy jsou v daných ohledech zvýhodněny oproti větším státům, což je v souladu s Lockwoodovou (2001) prací. Aby se tento nedostatek vyřešil, byl k vybraných ukazatelům přičítán příspěvek, dle vzorce „ $\xi = x \cdot y / y_{cel}$ “²⁶. Dále se postupovalo stejně, jako je uvedeno výše. Vytvořeny byly teda dvě míry globalizace, přičemž jeden bere v potaz geografickou korekci a druhý nikoli.

²⁴ Např. turismus je vztažen k celkovému počtu obyvatel daného státu.

²⁵ Např. počet internetových stránek není nijak ovlivňován velikostí území, ale pouze počtem jednotlivých stránek. Tedy čím víc internetových stránek jednotlivý stát vytvoří, tím více potenciálních čtenářů z celého světa si dané stránky může přečíst. A tato hodnota není nijak omezována počtem obyvatel či rozlohou vytyčeného území.

²⁶ x značí velikost hodnoty daného ukazatele, y rozlohu daného státu, y_{cel} součet všech rozloh států, se kterými index počítá násobený koeficientem 0,1

6. Zapojenost České republiky do globalizačních procesů

Z tabulky č. 6.3. je poznat, že v počítaných mírách globalizace²⁷ se Česká republika umístila na 15. a 16. místě z celkového počtu 100 započítaných zemí. V porovnání s ostatními globalizačními indexy (viz tab. č. 6.1.) vyplývá, že vyšlo podobné hodnocení jako ostatním indexům v postavení České republiky v globalizačních procesech.

tab. 6.1.: Porovnání v umístění prvních deseti zemí a České republiky ve sledovaných mírách globalizace

pořadí	MGI Index	Globalization Index	G-Index	CSGR Index
1.	Švýcarsko	Singapur	Lichtenštejsko	Singapur
2.	Belgie	Hong Kong	Singapur	Belgie
3.	Rakousko	Nizozemsko	Belgie	Kanada
4.	Irsko	Švýcarsko	Irsko	Velká Británie
5.	Nizozemsko	Irsko	Spojené Arabské Emiráty	USA
6.	Velká Británie	Dánsko	Švýcarsko	Rakousko
7.	<i>Česká republika</i>	USA	Nizozemsko	Švédsko
8.	Francie	Kanada	Kajmanské ostrovy	Švýcarsko
9.	Švédsko	Jordánsko	Švédsko	Francie
10.	Maďarsko	Estonsko	Hong-Kong	Dánsko
		<i>19. Česká republika</i>	<i>20. Česká republika</i>	
pořadí	KOF Index	GlobalIndex 2002	Nevážený index	Vážený index
1.	Belgie	Irsko	Belgie	Belgie
2.	Rakousko	Singapur	Singapur	Kanada
3.	Švédsko	Hong Kong	Irsko	Singapur
4.	Švýcarsko	Švédsko	Velká Británie	Irsko
5.	Dánsko	Belgie	Švédsko	Velká Británie
6.	Nizozemsko	Švýcarsko	Kanada	Švédsko
7.	Velká Británie	Dánsko	Nizozemsko	Spojené státy
8.	<i>Česká republika</i>	Nizozemsko	Francie	Nizozemsko
9.	Francie	Finsko	Rakousko	Francie
10.	Finsko	Velká Británie	Švýcarsko	Rakousko
		<i>23. Česká republika</i>	<i>15. Česká republika</i>	<i>16. Česká republika</i>

zdroj: Zywiets 2003, A. T. Kearney 2007, Lockwood 2005, Dreher 2008, Raab 2008, vlastní
 pozn.: CSGR Globalisation Index nezpracoval ve svém globalizačním indexu Českou republiku;
 Vážený index a Nevážený index značí míry globalizace tvořené touto prací. Vážený index uvažuje
 geografickou korekci, nevážený index nikoli.

Z těchto ukazatelů je patrné, že Česká republika se nenachází na pomyslné špici a nepatří mezi země nejvíce zapojené do globalizačních procesů. Její postavení lze ale

²⁷ Zahrnující rozdílnou velikost států, tak i bez zahrnutí geografické korekce.

považovat za vysoké a s porovnáním s ostatními indexy s výjimkou GlobalIndex 2002 se Česká republika umístila vždy do 20. místa, v MGI Indexu dokonce na 7. místě a KOF Indexu na 8. místě. V porovnání se státy, které v roce 2004 a 2007 vstoupili do Evropské Unie, je postavení České republiky dominantní (viz tab. č. 6.2.).

tab. č. 6.2.: Pořadí států, které vstoupily do Evropské unie v roce 2004 a 2007

pořadí 1	pořadí 2	Stát
15.	16.	Česká republika
19.	19.	Estonsko
21.	21.	Lotyšsko
25.	25.	Slovinsko
27.	27.	Slovensko
28.	28.	Maďarsko
29.	30.	Litva
32.	34.	Bulharsko
34.	35.	Polsko
50.	52.	Rumunsko

zdroj: vlastní

pozn.: Pořadí 1 udává index, který nezahrnul geografickou korekci.; Pořadí 2 udává index, který uvažoval s geografickou korekcí.; Kypr a Malta nebyly v žebříčku zahrnuty.

Dále se bere v potaz jen index zahrnující geografickou korekci (více tab. č. 6.4., 6.5.). V ekonomické dimenzi se Česká republika umístila na 15. místě, zejména díky výrazné míře přímých zahraničních investic a vysoké míře obchodu. Ostatní země východní Evropy se nachází na obdobných příčkách s výjimkou Estonska, které se umístilo na 4. pozici. To je způsobeno zejména velikostí přímých zahraničních investic k nevelkému obratu HDP Estonska. V politické dimenzi míry globalizace se Česká republika umístila na 22. místě. Zde hraje významnou roli především historické konekce a stáří států. Je to patrné např. u pobaltských států, které se umístily na spodních příčkách²⁸. Nejlépe v této dimenzi je na tom Rumunsko s Bulharskem, které se umístili na 16., resp. 20. místě. V sociální dimenzi globalizace se Česká republika umístilo na 11. místě, což je druhé nejlepší umístění z nových členských států Evropské Unie za Estonskem, které je na 8. místě. V kulturní dimenzi se Česká republika umístila až na 41. místě, což naznačuje, že v kulturní dimenzi Česká republika nemá významný podíl na tvorbě globalizace.

²⁸ 58. Lotyšsko, 73. Litva, 95. Estonsko

7. Závěr

Hlavním cílem této práce bylo vytvořit míru globalizace, která zhodnotí zapojenost České republiky do globalizačních procesů. K hlavnímu cíli napomohly podcíle, které byly vytyčeny ve dvou bodech. Prvním bodem bylo vyjádřit definici globalizace a druhým bodem bylo vytvořit míru globalizace, na základě které by byl zhodnocen hlavní cíl.

Práce vyhodnotila jako nejlepší definici Sholteho (2001), který vidí globalizaci jako geografickou změnu, kdy v jeden moment může subjekt komunikovat s jedincem na kterémkoli místě na planetě, čímž se odbourávají vzdálenostní bariéry. Práce však zjistila, že toto pojetí je velmi těžké měřit a ve výsledku pracovala s více náhledy na definici globalizace, které hodnotila dle jednotlivých kategorií. Ekonomickou dimenzi globalizace představovala definice internacionalizace, politická dimenze pracuje s myšlenkou snižování bariér mezi jednotlivými státy, sociální dimenzi globalizace představuje dimenzi prostorovosti a kulturní dimenzi představuje myšlenka globalizace jako univerzalizace. V další části na základě šesti dostupných komplexních indexů globalizace se pokusila zhodnotit způsoby vytváření globalizace a tyto indexy byly hlavním metodickým materiálem ve vytváření samotného indexu, což bylo druhým podcílem této práce. Práce také zjistila, že samotné vymezení globalizace je velmi subjektivní záležitostí. A to ze dvou důvodů, prvním důvodem je nejednoznačnost definice globalizace a druhým problémem je neexistence dat, které by plně odpovídaly jednotlivým definicím.

Na základě splnění dvou podcílů se zhodnotil hlavní cíl, který se pokusil vymežit hypotézu této práce, která pracovala s myšlenkou, že Česká republika je jedním z nejvíce zapojených států do globalizačních procesů. Práce zjistila, že tomu tak úplně není, že ačkoli Česká republika patří mezi velmi zapojené země do globalizačních procesů a z regionu východní Evropy a států, které vstoupily do Evropské unie roku 2004 a 2007 nejvíce zapojená, mezi absolutní špičku globálních států nepatří. Touto prací vytvořeném indexu se Česká republika umístila na 16. místě ze 100 hodnocených států.

8. Seznam literatury

- ANDERSEN, T. M., HERBERTSON, T. T. (2003): Measuring Globalization. IZA Discussion Paper No. 817, http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=434540 [28.7.2008]
- A. T. KEARNEY (2001): Measuring Globalization. Foreign Policy, č. 122, s. 56-65
- A. T. KEARNEY (2002): Globalization's Last Hurrah. Foreign Policy, č. 128, s.38-51
- A. T. KEARNEY (2003): Measuring Globalization: Who's Up, Who's Down. Foreign Policy, č. 134, s. 60-72
- A. T. KEARNEY (2004): Measuring Globalization: Economic Reversals, Forward Momentum. Foreign Policy, č. 142, s. 54-69
- A. T. KEARNEY (2005): Measuring Globalization. Foreign Policy, č. 148, s. 52-60
- A. T. KEARNEY (2006): The Globalization Index. Foreign Policy, č. 157, s. 74-81
- A. T. KEARNEY (2007): Globalization Index Rankings. Foreign Policy, č. 163, s. 68-76
- BARRY-JONES, R. J. (2001): Routledge Encyclopedia of International Political Economy, Routledge, New York
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): Teorie Regionálního Rozvoje. Karolinum, Praha, 216 s.
- DREHER, A. (2006): Does Globalization Affect Growth? Evidence from a New Index of Globalization, Applied Economics 38, č. 10, s. 1091-1110.
- DREHER, A., GASTON, N., MARTENS, P. (2008): Measuring Globalization: Gauging its Consequences. Springer, New York, 224 s.
- FISCHER, J. (2005): Jak statisticky podchytit účinky globalizace. Zpravodaj VŠE, č. 4, s. 5
- FOREIGN POLICY: The Globalization Index. <http://www.foreignpolicy.com/globalizationindex> [28.7.2008]
- GIDDENS, A. (1996): On Globalization. prezentováno na konferenci: UNRISD Conference on Globalization and Citizenship, 1.12.1996, <http://www.unrisd.org/>
- GLOBAL POLICY FORUM: <http://www.globalpolicy.org> [28.7.2008]
- HELD, D. (2000): Regulating Globalization? The Reinvention of Politics. International Sociology, č. 15, s. 394-408

- HESHMATI, A. (2003): Measurement of a Multidimensional Index of Globalization and its Impact on Income Inequality. Discussion Paper No. 2003/69, United Nations University, http://www.wider.unu.edu/publications/working-papers/discussion-papers/2003/en_GB/dp2003-069/ [30.7.2008]
- KOREZ, R. a kol. (2005): Globalization Measurement As a Management Tool. Prezentováno na konferenci: Managing the Process of Globalisation in New and Upcoming EU Members, 24.-26.11.2005, <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/961-6573-03-9/korez.pdf/> [30.7.2008]
- LOCKWOOD, B. (2001): How Robust Is the Foreign Policy/Kearney Index of Globalisation? CSGR Working Paper 79/01, University of Warwick, 18 s.
- LOCKWOOD, B., REDOANO, M. (2005): The CSGR Globalisation Index: An Introductory Guide, CSGR Working Paper 155/04, University of Warwick, <http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/csgr/inbdenx> [28.7.2008]
- LOMBAERDE de, P., IAPADRE, P.L. (2007): International Integration and Societal Progress: A Critical Review of Globalisation Indicators. prezentováno na konferenci: II OECD World Forum on Statistics, Knowledge and Policy, Istanbul, 27.-30.6.2007, <http://www.oecd.org/dataoecd/42/48/38816820.pdf> [28.7.2008]
- MARTENS, P., RAZA, M. (2008): An updated Maastricht Globalisation Index. International Centre for Integrated assessment and Sustainable development, Universiteit Maastricht, <http://www.icis.unimaas.nl/publ/Downs/MGI%20ICIS%20WP.pdf> [30.7.2008]
- MASSEY, D. (1984): Spatial Divisions of Labour: Social Structures and the Geography of Production. Macmillan, London.
- MEZŘICKÝ, V. (2006): Povaha globalizace, základní problémy, její pozitiva a negativa. s. 11-24. In: Mezřický, V. a kol.: Globalizace a globální problémy: Sborník textů k celouniverzitnímu kurzu Globalizace a globální problémy 2005-2007, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 312 s.
- MINAŘÍK, D. (2006): Globalizace. s. 123-143. In: Krpel, O., Pšejja, P.: Mezinárodní Politická Ekonomie, Masarykova Univerzita, Mezinárodní politologický ústav, Brno, 166 s.

- OECD (2005): *Measuring Globalisation: OECD Handbook on Economic Globalisation Indicators*. OECD Publications, Paris, 230 s.
- PRITCHETT, L. (1996): *Measuring outward orientation in LDCs: can it be done?* *Journal of Development Economics*, č. 49, s. 307-335
- PUTKO, M. (2006): *Defining and Quantifying Globalization, The Key Strategic Issues List*. U.S. Army War College by SSI, 18 str.,
<http://www.strategicstudiesinstitute.army.mil/pubs/display-papers.cfm?q=470>
[28.7.2008]
- RAAB, M. a kol. (2008): *GlobalIndex: A sociological approach to globalization measurement*. *International Sociology*, č. 23/4, s. 596-631
- RANDOLPH, J. (2001): *G-Index: Globalization Measured*. World Markets Research Center.
- SABOL, T. a kol. (2006): *Indexes of Economic, Social and Technological Development*. *Ekonomický časopis*, č. 7/2006, s. 685-698
- SCHLAMBERGER, N. (2004): *Globalization – What, Why, and How to Measure*. prezentováno na konferenci: „Statistics – Investment in the Future,“ Praha, 6.-7.9.2004,
<http://www.czso.cz> [28.7.2008]
- SCHOLTE, J. A. (2000): *Globalization: A Critical Introduction*. Palgrave Macmillan, 400 s.
- SCHOLTE, J. A. (2002): *What Is Globalisation? The Definitional Issue – Again*. CSGR Working Paper 109/02, University of Warwick, 34 s.
- STIGLITZ, J. (2002): *Globalization and Its Discontents*. Penguin Books, London.
- SÝKORA, L. (2000): *Globalizace a její společenské a geografické důsledky*. s. 59-79. In: Jehlička, P., Daněk, P., Tomeš, J.: *Stát, prostor, politika: Vybrané kapitoly z politické geografie*. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 278 s.
- TOMEŠ, J., FESTA, D., NOVOTNÝ, J. a kol. (2007): *Konflikt Světů a Svět Konfliktů*. P3K, Praha, 356 s.
- WHICHARD, O.G.: (2003): *Measuring Globalization: The Experience of the United States of America*. Prezentováno na konferenci: *The 22nd CEIES Seminar, Statistics and Economic Globalisation*, Copenhagen, Denmark, 2.-3.6.2003,
http://www.bea.gov/papers/pdf/ow_paper.pdf [30.7.2008]

ZYWIETZ, D. (2003): *Measuring globalisation: Constructing a Modified Indicator*. Maastricht Faculty of economics and Business Administration, Maastricht University, 71 s.

8.1. Seznam zdrojů

CIA: The World Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/> [11.8.2008]

GeoHive: Global statistics. <http://www.geohive.com/> [11.8.2008]

NationMaster.com: <http://www.nationmaster.com/> [11.8.2008]

UNESCO: Institute for Statistics. <http://www.uis.unesco.org/> [11.8.2008]

World Development Indicators 2006. <http://devdata.worldbank.org/wdi2006/contents/Cover.htm/> [11.8.2008]

tab. č. 1.: Seznam použitých zkratk

ATKFP	A. T. Kearney / Foreign Policy	OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
CSGR	Centre for the Study of Globalisation and Regionalisation	WMRC	World Markets Research Center
MGI	Modified Globalization Index	WTO	World Trade Organization
NATO	Severoatlantická aliance		

tab. č. 3.2.1.: G-index (WMRC) – proměnné a její váhy

kategorie	název proměnné	váha	váha kategorie
stará ekonomika (old economy)	mezinárodní obchod (international trade)	50 %	70 %
	přímé zahraniční investice (foreign direct investments)	10 %	
	peněžní toky soukromého kapitálu (private capital flows)	10 %	
nová ekonomika (new economy)	exportní služby (service exports)	20 %	30 %
	internetové servery (internet hosts)	5 %	
	volání do zahraničí (international telephone traffic)	5 %	

zdroj: Zywiets 2003

tab. č. 3.2.2.: Globalization index (ATKFP) – proměnné a její váhy

kategorie	název proměnné	váha	váha kategorie
ekonomická integrace (economic integration)	přímé zahraniční investice (foreign direct investments)	30,0 %	50,0 %
	obchod (trade)	20,0 %	
osobní kontakt (personal contact)	mezinárodní cestování a turistika (international travel and tourism)	10,0 %	30,0 %
	mezinárodní telefonní hovory (international telephone calls)	10,0 %	
	soukromé finanční transfery (remittances and personal transfers)	10,0 %	
technické propojení (technological connectivity)	internetoví uživatelé (internet users)	3,3 %	10,0 %
	internetové stránky (internet hosts)	3,3 %	
	bezpečnostní servery (secure servers)	3,3 %	
politická provázanost (political engagement)	členství v mezinárodních organizacích (country membership in international organisations)	2,5 %	10,0 %
	účast v mírových misích OSN (UN peacekeeping missions)	2,5 %	
	schválené vybrané mezinárodní smluvy (ratification of selected multilateral treaties)	2,5 %	
	množství vládních transferů (amounts of governmental transfer)	2,5 %	

zdroj: Foreign Policy

tab. č. 3.2.3.: MGI index – proměnné a její váhy

kategorie	název proměnné	váha	váha kategorie
globální obchod (global trade)	import + export (trade)	9,1 %	9,1 %
globální finance (global finance)	přímé zahraniční investice (foreign direct investments)	9,1 %	18,2 %
	toky soukromého kapitálu (capital)	9,1 %	
globální politika (global politics)	ambasády (embassies)	9,1 %	18,2 %
	členství v mezinárodních organizacích (membership in international organisations)	9,1 %	
organizované násilí (organized violence)	obchod se zbraněmi (military)	9,1 %	9,1 %
sociální & kulturní globalizace (social & cultural)	migranti (migrants)	9,1 %	18,2 %
	turistika (tourism)	9,1 %	
technologie (technology)	mezinárodní telefonní hovory (phone)	9,1 %	18,2 %
	internetoví uživatelé (internet)	9,1 %	
životní prostředí (environment)	ekologická stopa (eco footprint)	9,1 %	9,1 %

zdroj: Martens 2008

tab. č. 3.2.4.: CSGR Globalisation Index – proměnné a její váhy

kategorie	název proměnné	váha	váha kategorie
ekonomická globalizace (economic globalisation)	obchod (trade)	13,9 %	33,3 %
	přímé zahraniční investice (foreign direct investments)	3,1 %	
	investice do akcií (portfolio investments)	7,3 %	
	příjem (income)	9,0 %	
sociální globalizace (social globalisation)	zahraniční obyvatelstvo (foreign stock)	3,0 %	33,3 %
	zahraniční finanční toky (foreign flow)	7,0 %	
	pracovní finanční transfery (worker remittances)	0,9 %	
	turismus (tourists)	0,3 %	
	mezinárodní telefonní hovory (phone calls)	0,1 %	
	internetoví uživatelé (internet users)	6,7 %	
	filmy (films)	1,4 %	
	knihy a noviny (books and newspapers)	12,8 %	
	pošta (mail)	1,2 %	
politická globalizace (political globalisation)	ambasády (embassies)	12,6 %	33,3 %
	účast v misích OSN (UN missions)	11,9 %	
	členství v mezinárodních organizacích (organisations)	8,9 %	

zdroj: Lockwood 2005

tab. č. 3.2.5.: KOF index – proměnné a její váhy

kategorie	název proměnné	váha	váha kategorie
ekonomická globalizace (economic globalisation)	obchod (trade)	3,2 %	36,0 %
	přímé zahraniční investice, finanční toky (foreign direct investments, flows)	3,8 %	
	přímé zahraniční investice, zboží (foreign direct investments, stock)	4,0 %	
	investování do akcií (portfolio investments)	3,4 %	
	příjem zahraničních pracovníků (income payments to foreign nationals)	3,6 %	
	skryté bariéry importu (hidden import barriers)	4,3 %	
	průměrná tarifní sazba (mean tariff rate)	5,0 %	
	mzdy v mezinárodním obchodu (taxes on international trade)	4,9 %	
	kapitálové účetní restrikce (capital account restrictions)	3,6 %	
politická provázanost (political engagement)	ambasády v dané zemi (embassies in country)	8,8 %	25,0 %
	členství v mezinárodních organizacích (membership in international organisations)	9,0 %	
	účast v mírových misích OSN (participations in UN security councils missions)	7,3 %	
sociální globalizace (social globalisation)	mezinárodní telefonní hovory (outgoing telephone traffic)	1,5 %	38,0 %
	přesuny zboží (transfers)	0,7 %	
	mezinárodní turistika (international tourism)	3,2 %	
	zahraniční populace (foreign population)	3,0 %	
	mezinárodní pošta (international letters)	3,2 %	
	internetoví uživatelé (internet users)	3,3 %	
	kabelová televize (cable television)	3,3 %	
	obchod s tiskovinami (trade in newspapers)	2,8 %	
	rádio (radios)	3,9 %	
	počet McDonalds v dané zemi (number of McDonalds restaurants)	5,3 %	
	počet Ikea v dané zemi (number of Ikea)	5,5 %	
	obchod s knihami (trade in books)	2,5 %	

zdroj: Dreher 2008

tab. č. 3.2.6.: GlobalIndex 2002 – proměnné a její váhy

kategorie	název proměnné	váha	váha kategorie		
ekonomická globalizace (economic globalization)	obchod (trade)	4 %	31 %		
	přímé zahraniční investice (foreign direct investment)	4 %			
	investování do akcí (portfolio investment)	2 %			
	příjem zahraničních pracovníků (income payments to foreign nationals)	5 %			
	skryté bariéry importu (hidden import barriers)	4 %			
	průměrná tarifní sazba (mean tariff rate)	4 %			
	mzdy v mezinárodním obchodu (taxes on international trade)	4 %			
	kapitálové účetní restrikce (capital account restrictions)	4 %			
	sociotechnická interkonekce (socio-technical interconnectedness)	mezinárodní telefonní hovory (outgoing telephone traffic)		3 %	31 %
přesuny zboží (transfers)		4 %			
mezinárodní turistika (international tourism)		5 %			
zahraniční populace (foreign population)		2 %			
internetové servery (internet hosts)		2 %			
internetoví uživatelé (internet users)		2 %			
kabelová televize (cable television)		1 %			
denní tiskoviny (daily newspapers)		1 %			
rádio (radios)		2 %			
mezinárodní obchod s knihami a prospekty (international trade in books and pamphlets)		3 %			
mezinárodní obchod s tiskovinami a periodikami (international trade in newspapers and periodicals)		3 %			
předplatitelé pevné linky a mobilních telefonů (fixed line and mobile phone subscribers)		2 %			
kulturní globalizace (cultural globalization)		městská populace (urban population)	6 %	31 %	
		export high-tech výrobků (high-technology exports)	4 %		
	celkové hrubé domácí výdaje na vědu a vývoj (total gross domestic expenditure on R&D)	6 %			
	Freedom House Index	2 %			
	počet žáků prvního stupně (school enrollment, primary)	4 %			
	počet žáků prvního stupně, pouze ženy (school enrollment, primary, female)	4 %			
	celkové výdaje na školství (total public spending on education)	2 %			
	počet McDonalds v dané zemi (number of McDonalds)	3 %			
	politická globalizace (political globalization)	ambasády v dané zemi (embassies in country)	3 %		7 %
členství v mezinárodních organizacích (membership in international organizations)		3 %			
účast v mírových misích OSN (participation in UN security council missions)		2 %			

zdroj: Raab 2008

tab. č. 5.2.: Korelační koeficienty jednotlivých měř

finanční toky soukromého kapitálu	korelační koeficient	-0,236 ¹
	signifikance	0,010
přímé zahraniční investice	korelační koeficient	-0,248 ¹
	signifikance	0,007
obchodní bariéry	korelační koeficient	0,168
	signifikance	0,095
mezinárodní hovory	korelační koeficient	-0,409 ¹
	signifikance	0,000
turismus	korelační koeficient	-0,409 ¹
	signifikance	0,000
internetoví uživatelé	korelační koeficient	-0,140
	signifikance	0,121
internetové servery	korelační koeficient	-0,171
	signifikance	0,057
televize	korelační koeficient	-0,170
	signifikance	0,062
radio	korelační koeficient	-0,154
	signifikance	0,087
filmy	korelační koeficient	0,190 ²
	signifikance	0,038
Migrace	korelační koeficient	-0,262 ¹
	signifikance	0,003
mezinárodní smlouvy	korelační koeficient	0,094
	signifikance	0,297
Mezinárodní Organizace	korelační koeficient	0,258 ¹
	signifikance	0,004
mezinárodní obchod	korelační koeficient	-0,433 ¹
	signifikance	0,000

zdroj: vlastní

pozn.: Jedná se Spearmanův korelační koeficient.; ¹ Korelace je signifikantní na 0,01 úrovni.; ² Korelace je signifikantní na 0,05 úrovni.

tab. č. 6.3.: Míry globalizace – podrobné výsledky

poř.	nevážený index	poř.	vážený index	ED	PD	SD	KD	R	
1.	Belgie	2,80	1. Belgie	2,80	0,75	0,72	0,34	0,26	0
2.	Singapur	2,78	2. Kanada	2,78	0,37	0,88	0,78	0,38	4
3.	Irsko	2,70	3. Singapur	2,78	0,69	0,46	0,76	0,18	-1
4.	Velká Británie	2,39	4. Irsko	2,70	0,62	0,61	0,61	0,24	-1
5.	Švédsko	2,37	5. Velká Británie	2,39	0,36	0,84	0,42	0,40	-1
6.	Kanada	2,35	6. Švédsko	2,38	0,34	0,88	0,53	0,31	-1
7.	Nizozemsko	2,33	7. Spojené Státy	2,34	0,31	0,36	0,50	0,86	6
8.	Francie	2,31	8. Nizozemsko	2,33	0,37	0,82	0,44	0,33	-1
9.	Rakousko	2,27	9. Francie	2,32	0,29	1,00	0,36	0,38	-1
10.	Švýcarsko	2,26	10. Rakousko	2,27	0,33	0,80	0,51	0,28	-1
11.	Finsko	2,25	11. Finsko	2,26	0,32	0,86	0,37	0,40	0
12.	Německo	2,19	12. Austrálie	2,25	0,35	0,61	0,56	0,37	5
13.	Spojené Státy	2,12	13. Švýcarsko	2,25	0,37	0,64	0,61	0,28	-3
14.	Japonsko	2,05	14. Německo	2,20	0,30	0,89	0,33	0,37	-2
15.	Česká republika	2,03	15. Japonsko	2,05	0,26	0,79	0,20	0,55	-1

poř.	nevážený index		poř.	vážený index		ED	PD	SD	KD	R
16.	Norsko	2,00	16.	Česká republika	2,03	0,34	0,71	0,48	0,16	-1
17.	Austrálie	1,97	17.	Norsko	2,00	0,30	0,82	0,31	0,27	-1
18.	Dánsko	1,96	18.	Dánsko	1,95	0,18	0,84	0,40	0,35	0
19.	Estonsko	1,94	19.	Estonsko	1,93	0,41	0,35	0,51	0,25	0
20.	Itálie	1,93	20.	Itálie	1,93	0,27	0,75	0,32	0,33	0
21.	Lotyšsko	1,91	21.	Lotyšsko	1,91	0,34	0,59	0,35	0,28	0
22.	Portugalsko	1,90	22.	Španělsko	1,91	0,31	0,80	0,29	0,19	1
23.	Španělsko	1,90	23.	Portugalsko	1,90	0,31	0,79	0,34	0,15	-1
24.	Nový Zéland	1,88	24.	Nový Zéland	1,89	0,26	0,67	0,42	0,28	0
25.	Slovinsko	1,84	25.	Slovinsko	1,84	0,34	0,63	0,37	0,17	0
26.	Malajsie	1,81	26.	Malajsie	1,82	0,36	0,60	0,30	0,21	0
27.	Slovensko	1,81	27.	Slovensko	1,81	0,35	0,69	0,19	0,24	0
28.	Maďarsko	1,80	28.	Maďarsko	1,80	0,35	0,61	0,24	0,24	0
29.	Litva	1,76	29.	Rusko	1,80	0,36	0,65	0,23	0,21	8
30.	Jordánsko	1,68	30.	Litva	1,76	0,33	0,50	0,40	0,20	-1
31.	Jižní Korea	1,67	31.	Jordánsko	1,68	0,29	0,69	0,35	0,06	-1
32.	Bulharsko	1,63	32.	Jižní Korea	1,67	0,24	0,63	0,27	0,29	-1
33.	Řecko	1,63	33.	Čína	1,66	0,32	0,71	0,03	0,29	3
34.	Polsko	1,62	34.	Bulharsko	1,63	0,28	0,71	0,13	0,23	-2
35.	Chorvatsko	1,59	35.	Polsko	1,63	0,31	0,66	0,17	0,19	-1
36.	Čína	1,54	36.	Řecko	1,62	0,28	0,68	0,25	0,15	-3
37.	Rusko	1,49	37.	Chorvatsko	1,59	0,31	0,47	0,37	0,13	-2
38.	Makedonie	1,47	38.	Makedonie	1,47	0,30	0,55	0,10	0,22	0
39.	Izrael	1,45	39.	Izrael	1,45	0,25	0,28	0,50	0,16	0
40.	Albánie	1,43	40.	Albánie	1,43	0,28	0,58	0,19	0,10	0
41.	Chile	1,40	41.	Chile	1,41	0,24	0,70	0,13	0,11	0
42.	Moldavsko	1,40	42.	Moldavsko	1,40	0,32	0,47	0,11	0,19	0
43.	Gruzie	1,39	43.	Gruzie	1,38	0,31	0,44	0,06	0,27	0
44.	Omán	1,38	44.	Omán	1,38	0,24	0,40	0,26	0,24	0
45.	Filipíny	1,36	45.	Argentina	1,37	0,16	0,77	0,11	0,16	2
46.	Mauricius	1,35	46.	Brazílie	1,36	0,18	0,78	0,05	0,16	7
47.	Argentina	1,34	47.	Filipíny	1,36	0,24	0,70	0,03	0,16	-2
48.	Ghana	1,34	48.	Ghana	1,35	0,25	0,68	0,06	0,10	0
49.	Panama	1,34	49.	Mauricius	1,35	0,25	0,61	0,13	0,11	-3
50.	Rumunsko	1,30	50.	Panama	1,34	0,28	0,61	0,08	0,08	-1
51.	Jižní Arika	1,30	51.	Jižní Arika	1,31	0,23	0,70	0,07	0,09	0
52.	Uruguay	1,30	52.	Rumunsko	1,30	0,15	0,75	0,12	0,12	-2
53.	Brazílie	1,28	53.	Uruguay	1,30	0,17	0,68	0,14	0,15	-1
54.	Thajsko	1,26	54.	Thajsko	1,27	0,25	0,54	0,06	0,16	0
55.	Armenie	1,20	55.	Mexiko	1,22	0,15	0,69	0,09	0,13	1
56.	Mexiko	1,20	56.	Mongolsko	1,21	0,30	0,55	0,04	0,02	3
57.	Trinidad a Tobago	1,20	57.	Nigérie	1,20	0,22	0,71	0,01	0,04	1
58.	Nigérie	1,19	58.	Trinidad a Tobago	1,20	0,12	0,57	0,17	0,21	-1
59.	Mongolsko	1,17	59.	Armenie	1,19	0,28	0,43	0,08	0,13	-4
60.	Botswana	1,16	60.	Botswana	1,17	0,25	0,55	0,08	0,02	0
61.	Mozambik	1,16	61.	Mozambik	1,17	0,26	0,61	0,03	0,00	0
62.	Keňa	1,15	62.	Indie	1,15	0,13	0,60	0,01	0,28	4
63.	Benin	1,14	63.	Keňa	1,15	0,23	0,66	0,03	0,01	-1
64.	Tanzanie	1,14	64.	Tanzanie	1,15	0,22	0,67	0,02	0,03	0
65.	Ekvádor	1,13	65.	Benin	1,14	0,23	0,66	0,02	0,01	-2
66.	Indie	1,13	66.	Ekvádor	1,13	0,21	0,56	0,04	0,11	-1

poř.	nevážený index		poř.	vážený index		ED	PD	SD	KD	R
67.	Tunisko	1,13	67.	Egypt	1,13	0,14	0,73	0,04	0,08	2
68.	Uganda	1,13	68.	Mali	1,13	0,26	0,60	0,00	0,00	2
69.	Egypt	1,12	69.	Tunisko	1,13	0,17	0,64	0,09	0,05	-2
70.	Mali	1,12	70.	Uganda	1,12	0,24	0,61	0,02	0,03	-2
71.	Srí Lanka	1,10	71.	Srí Lanka	1,10	0,24	0,53	0,02	0,06	0
72.	Jamajka	1,09	72.	Jamajka	1,09	0,15	0,45	0,22	0,11	0
73.	Guatemala	1,07	73.	Turecko	1,07	0,23	0,38	0,09	0,14	4
74.	Senegal	1,07	74.	Guatemala	1,06	0,22	0,52	0,06	0,04	-1
75.	Honduras	1,06	75.	Paraguay	1,06	0,17	0,62	0,03	0,07	1
76.	Paraguay	1,06	76.	Senegal	1,06	0,16	0,69	0,04	0,02	-2
77.	Turecko	1,06	77.	Honduras	1,05	0,18	0,58	0,04	0,07	-2
78.	Kostarika	1,04	78.	Bolívie	1,04	0,12	0,65	0,03	0,11	1
79.	Bolívie	1,03	79.	Kostarika	1,03	0,14	0,50	0,19	0,07	-1
80.	Gabon	1,02	80.	Gabon	1,03	0,24	0,37	0,16	0,03	0
81.	Nepál	1,02	81.	Peru	1,03	0,16	0,59	0,07	0,06	1
82.	Peru	1,02	82.	Nepál	1,02	0,25	0,50	0,02	0,00	-1
83.	Guinea	1,01	83.	Guinea	1,01	0,26	0,46	0,03	0,00	0
84.	Pakistán	1,01	84.	Pakistán	1,01	0,17	0,62	0,02	0,03	0
85.	Madagaskar	0,99	85.	Madagaskar	0,99	0,25	0,46	0,01	0,02	0
86.	Bangladéš	0,96	86.	Bangladéš	0,96	0,17	0,60	0,01	0,03	0
87.	Kyrgyzstán	0,95	87.	Kyrgyzstán	0,95	0,31	0,25	0,06	0,02	0
88.	Maroko	0,89	88.	Maroko	0,89	0,12	0,54	0,07	0,05	0
89.	Svazijsko	0,88	89.	Svazijsko	0,88	0,29	0,13	0,16	0,02	0
90.	Burundi	0,86	90.	Salvador	0,86	0,15	0,36	0,13	0,08	1
91.	Salvador	0,86	91.	Indonésie	0,86	0,13	0,55	0,03	0,04	1
92.	Indonésie	0,85	92.	Burundi	0,85	0,22	0,41	0,01	0,00	-2
93.	Venezuela	0,85	93.	Venezuela	0,85	0,14	0,41	0,06	0,11	0
94.	Kambodža	0,84	94.	Kambodža	0,84	0,26	0,29	0,02	0,01	0
95.	Dominikánská rep.	0,83	95.	Dominikánská rep.	0,83	0,16	0,35	0,12	0,05	0
96.	Nikaragua	0,81	96.	Nikaragua	0,81	0,14	0,45	0,04	0,04	0
97.	Kolumbie	0,78	97.	Kolumbie	0,79	0,11	0,43	0,05	0,10	0
98.	Sierra Leone	0,63	98.	Sierra Leone	0,63	0,08	0,43	0,01	0,02	0
99.	Niger	0,54	99.	Niger	0,54	0,08	0,37	0,01	0,01	0
100.	Angola	0,38	100.	Angola	0,41	0,11	0,17	0,01	0,01	0

zdroj: vlastní

pozn.: Nevážený index udává míru, která nezahrnuje geografickou korekci.; Vážený index udává míru, která uvažuje s geografickou korekcí.; ED značí velikost ekonomické dimenze globalizace váženého indexu.; PD značí velikost politické dimenze globalizace váženého indexu.; SD značí velikost sociální dimenze globalizace váženého indexu.; KD značí velikost kulturní dimenze globalizace váženého indexu.; R značí rozdíl v pořadí mezi váženým a neváženým indexem nebo-li změnu v pořadí, kterou způsobila geografická korekce.

tab. č. 6.4.: Míry globalizace – žebříček ekonomické a politické dimenze

poř.	Ekonomická dimenze	poř.	Politická dimenze	
1.	Belgie	0,75	1. Francie	1,00
2.	Singapur	0,69	2. Německo	0,89
3.	Irsko	0,62	3. Kanada	0,88
4.	Estonsko	0,41	4. Švédsko	0,88
5.	Nizozemsko	0,37	5. Finsko	0,86
6.	Švýcarsko	0,37	6. Dánsko	0,84
7.	Kanada	0,37	7. Velká Británie	0,84
8.	Velká Británie	0,36	8. Nizozemsko	0,82
9.	Rusko	0,36	9. Norsko	0,82
10.	Malajsie	0,36	10. Rakousko	0,80
11.	Austrálie	0,35	11. Španělsko	0,80
12.	Maďarsko	0,35	12. Japonsko	0,79
13.	Slovensko	0,35	13. Portugalsko	0,79
14.	Lotyšsko	0,34	14. Brazílie	0,78
15.	<i>Česká republika</i>	<i>0,34</i>	15. Argentina	0,77
16.	Slovinsko	0,34	16. Rumunsko	0,75
17.	Švédsko	0,34	17. Itálie	0,75
18.	Rakousko	0,33	18. Egypt	0,73
19.	Litva	0,33	19. Belgie	0,72
20.	Moldavsko	0,32	20. Bulharsko	0,71
21.	Finsko	0,32	21. Čína	0,71
22.	Čína	0,32	22. <i>Česká republika</i>	<i>0,71</i>
23.	Kyrgyzstán	0,31	23. Nigérie	0,71
24.	Gruzie	0,31	24. Chile	0,70
25.	Španělsko	0,31	25. Filipíny	0,70
26.	Chorvatsko	0,31	26. Jižní Afrika	0,70
27.	Spojené Státy	0,31	27. Jordánsko	0,69
28.	Portugalsko	0,31	28. Mexiko	0,69
29.	Polsko	0,31	29. Senegal	0,69
30.	Norsko	0,30	30. Slovensko	0,69
31.	Německo	0,30	31. Ghana	0,68
32.	Makedonie	0,30	32. Uruguay	0,68
33.	Mongolsko	0,30	33. Řecko	0,68
34.	Francie	0,29	34. Nový Zéland	0,67
35.	Jordánsko	0,29	35. Tanzanie	0,67
36.	Svazijsko	0,29	36. Benin	0,66
37.	Panama	0,28	37. Keňa	0,66
38.	Bulharsko	0,28	38. Polsko	0,66
39.	Albánie	0,28	39. Bolívie	0,65
40.	Armenie	0,28	40. Rusko	0,65
41.	Řecko	0,28	41. Tunisko	0,64
42.	Itálie	0,27	42. Švýcarsko	0,64
43.	Mozambik	0,26	43. Slovinsko	0,63
44.	Mali	0,26	44. Jižní Korea	0,63
45.	Japonsko	0,26	45. Paraguay	0,62
46.	Kambodža	0,26	46. Pakistán	0,62
47.	Guinea	0,26	47. Mauricius	0,61
48.	Nový Zéland	0,26	48. Mozambik	0,61
49.	Botswana	0,25	49. Panama	0,61
50.	Ghana	0,25	50. Uganda	0,61

poř.	Ekonomická dimenze	poř.	Politická dimenze	
51.	Izrael	0,25	51. Austrálie	0,61
52.	Nepál	0,25	52. Maďarsko	0,61
53.	Madagaskar	0,25	53. Irsko	0,61
54.	Thajsko	0,25	54. Mali	0,60
55.	Mauricius	0,25	55. Bangladéš	0,60
56.	Omán	0,24	56. Indie	0,60
57.	Srí Lanka	0,24	57. Malajsie	0,60
58.	Jižní Korea	0,24	58. Lotyšsko	0,59
59.	Chile	0,24	59. Peru	0,59
60.	Uganda	0,24	60. Albánie	0,58
61.	Filipíny	0,24	61. Honduras	0,58
62.	Gabon	0,24	62. Trinidad a Tobago	0,57
63.	Turecko	0,23	63. Ekvádor	0,56
64.	Keňa	0,23	64. Botswana	0,55
65.	Jižní Arika	0,23	65. Makedonie	0,55
66.	Benin	0,23	66. Mongolsko	0,55
67.	Guatemala	0,22	67. Indonésie	0,55
68.	Burundi	0,22	68. Maroko	0,54
69.	Nigérie	0,22	69. Thajsko	0,54
70.	Tanzanie	0,22	70. Srí Lanka	0,53
71.	Ekvádor	0,21	71. Guatemala	0,52
72.	Honduras	0,18	72. Kostarika	0,50
73.	Dánsko	0,18	73. Litva	0,50
74.	Brazílie	0,18	74. Nepál	0,50
75.	Tunisko	0,17	75. Chorvatsko	0,47
76.	Pakistán	0,17	76. Moldavsko	0,47
77.	Paraguay	0,17	77. Guinea	0,46
78.	Uruguay	0,17	78. Madagaskar	0,46
79.	Bangladéš	0,17	79. Singapur	0,46
80.	Argentina	0,16	80. Jamajka	0,45
81.	Peru	0,16	81. Nikaragua	0,45
82.	Senegal	0,16	82. Gruzie	0,44
83.	Dominikánská rep.	0,16	83. Kolumbie	0,43
84.	Rumunsko	0,15	84. Armenie	0,43
85.	Mexiko	0,15	85. Sierra Leone	0,43
86.	Jamajka	0,15	86. Venezuela	0,41
87.	Salvador	0,15	87. Burundi	0,41
88.	Nikaragua	0,14	88. Omán	0,40
89.	Kostarika	0,14	89. Turecko	0,38
90.	Egypt	0,14	90. Gabon	0,37
91.	Venezuela	0,14	91. Niger	0,37
92.	Indie	0,13	92. Salvador	0,36
93.	Indonésie	0,13	93. Spojené Státy	0,36
94.	Bolívie	0,12	94. Dominikánská rep.	0,35
95.	Trinidad a Tobago	0,12	95. Estonsko	0,35
96.	Maroko	0,12	96. Kambodža	0,29
97.	Angola	0,11	97. Izrael	0,28
98.	Kolumbie	0,11	98. Kyrgyzstán	0,25
99.	Sierra Leone	0,08	99. Angola	0,17
100.	Niger	0,08	100. Svazijsko	0,13

zdroj: vlastní

pozn.: Jedná se o dimenze míry globalizace, která bere v úvahu geografickou korekci.

tab. č. 6.5.: Míry globalizace – žebříček sociální a kulturní dimenze

poř.	Sociální dimenze	poř.	Kulturní dimenze	
1.	Kanada	0,78	1. Spojené Státy	0,86
2.	Singapur	0,76	2. Japonsko	0,55
3.	Irsko	0,61	3. Finsko	0,40
4.	Švýcarsko	0,61	4. Velká Británie	0,40
5.	Austrálie	0,56	5. Kanada	0,38
6.	Švédsko	0,53	6. Francie	0,38
7.	Rakousko	0,51	7. Austrálie	0,37
8.	Estonsko	0,51	8. Německo	0,37
9.	Izrael	0,50	9. Dánsko	0,35
10.	Spojené Státy	0,50	10. Itálie	0,33
11.	<i>Česká republika</i>	<i>0,48</i>	11. Nizozemsko	0,33
12.	Nizozemsko	0,44	12. Švédsko	0,31
13.	Velká Británie	0,42	13. Čína	0,29
14.	Nový Zéland	0,42	14. Jižní Korea	0,29
15.	Litva	0,40	15. Rakousko	0,28
16.	Dánsko	0,40	16. Indie	0,28
17.	Finsko	0,37	17. Lotyšsko	0,28
18.	Chorvatsko	0,37	18. Nový Zéland	0,28
19.	Slovinsko	0,37	19. Švýcarsko	0,28
20.	Francie	0,36	20. Gruzie	0,27
21.	Lotyšsko	0,35	21. Norsko	0,27
22.	Jordánsko	0,35	22. Belgie	0,26
23.	Portugalsko	0,34	23. Estonsko	0,25
24.	Belgie	0,34	24. Maďarsko	0,24
25.	Německo	0,33	25. Irsko	0,24
26.	Itálie	0,32	26. Omán	0,24
27.	Norsko	0,31	27. Slovensko	0,24
28.	Malajsie	0,30	28. Bulharsko	0,23
29.	Španělsko	0,29	29. Makedonie	0,22
30.	Jižní Korea	0,27	30. Malajsie	0,21
31.	Omán	0,26	31. Rusko	0,21
32.	Řecko	0,25	32. Trinidad a Tobago	0,21
33.	Maďarsko	0,24	33. Litva	0,20
34.	Rusko	0,23	34. Moldavsko	0,19
35.	Jamajka	0,22	35. Polsko	0,19
36.	Japonsko	0,20	36. Španělsko	0,19
37.	Slovensko	0,19	37. Singapur	0,18
38.	Albánie	0,19	38. Slovinsko	0,17
39.	Kostarika	0,19	39. Argentina	0,16
40.	Trinidad a Tobago	0,17	40. Brazílie	0,16
41.	Polsko	0,17	41. <i>Česká republika</i>	<i>0,16</i>
42.	Svazijsko	0,16	42. Izrael	0,16
43.	Gabon	0,16	43. Filipíny	0,16
44.	Uruguay	0,14	44. Thajsko	0,16
45.	Mauricius	0,13	45. Řecko	0,15
46.	Chile	0,13	46. Portugalsko	0,15
47.	Bulharsko	0,13	47. Uruguay	0,15
48.	Salvador	0,13	48. Turecko	0,14
49.	Dominikánská rep.	0,12	49. Armenie	0,13
50.	Rumunsko	0,12	50. Chorvatsko	0,13

poř.	Sociální dimenze		poř.	Kulturní dimenze	
51.	Moldavsko	0,11	51.	Mexiko	0,13
52.	Argentina	0,11	52.	Rumunsko	0,12
53.	Makedonie	0,10	53.	Bolívie	0,11
54.	Mexiko	0,09	54.	Chile	0,11
55.	Tunisko	0,09	55.	Ekvádor	0,11
56.	Turecko	0,09	56.	Jamajka	0,11
57.	Botswana	0,08	57.	Mauricius	0,11
58.	Armenie	0,08	58.	Venezuela	0,11
59.	Panama	0,08	59.	Albánie	0,10
60.	Maroko	0,07	60.	Kolumbie	0,10
61.	Jižní Arika	0,07	61.	Ghana	0,10
62.	Peru	0,07	62.	Jižní Arika	0,09
63.	Venezuela	0,06	63.	Egypt	0,08
64.	Thajsko	0,06	64.	Salvador	0,08
65.	Guatemala	0,06	65.	Panama	0,08
66.	Gruzie	0,06	66.	Kostarika	0,07
67.	Ghana	0,06	67.	Honduras	0,07
68.	Kyrgyzstán	0,06	68.	Paraguay	0,07
69.	Brazílie	0,05	69.	Jordánsko	0,06
70.	Kolumbie	0,05	70.	Peru	0,06
71.	Ekvádor	0,04	71.	Srí Lanka	0,06
72.	Honduras	0,04	72.	Dominikánská rep.	0,05
73.	Senegal	0,04	73.	Maroko	0,05
74.	Mongolsko	0,04	74.	Tunisko	0,05
75.	Nikaragua	0,04	75.	Guatemala	0,04
76.	Egypt	0,04	76.	Indonésie	0,04
77.	Paraguay	0,03	77.	Nikaragua	0,04
78.	Guinea	0,03	78.	Nigérie	0,04
79.	Bolívie	0,03	79.	Bangladéš	0,03
80.	Čína	0,03	80.	Gabon	0,03
81.	Filipíny	0,03	81.	Pakistán	0,03
82.	Indonésie	0,03	82.	Tanzanie	0,03
83.	Mozambik	0,03	83.	Uganda	0,03
84.	Keňa	0,03	84.	Botswana	0,02
85.	Srí Lanka	0,02	85.	Kyrgyzstán	0,02
86.	Benin	0,02	86.	Madagaskar	0,02
87.	Nepál	0,02	87.	Mongolsko	0,02
88.	Pakistán	0,02	88.	Senegal	0,02
89.	Kambodža	0,02	89.	Sierra Leone	0,02
90.	Tanzanie	0,02	90.	Svazijsko	0,02
91.	Uganda	0,02	91.	Angola	0,01
92.	Indie	0,01	92.	Benin	0,01
93.	Sierra Leone	0,01	93.	Kambodža	0,01
94.	Nigérie	0,01	94.	Keňa	0,01
95.	Burundi	0,01	95.	Niger	0,01
96.	Angola	0,01	96.	Burundi	0,00
97.	Niger	0,01	97.	Guinea	0,00
98.	Bangladéš	0,01	98.	Mali	0,00
99.	Madagaskar	0,01	99.	Mozambik	0,00
100.	Mali	0,00	100.	Nepál	0,00

zdroj: vlastní

pozn.: Jedná se o dimenze míry globalizace, která bere v úvahu geografickou korekci.